

دوره نهم تقدیبه

جلسه ۷

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات اول از دستور)

۲ اردیبهشت ماه ۱۳۱۲ - ۲۶ ذی حجه ۱۳۵۱

شماره مسلسل : ۵۵۱

قیمت اشتراك { سالانه } داخله ۱۰۰ ریال / خارجیه ۱۲۰ ریال / نك شماره : يك ریال

مطبعه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس شنبه دوم اردیبهشت ماه ۱۳۱۲ هـ (۲۶ ذی حجه ۱۳۵۱)

فهرست مذاکرات

آقای وزیر طرق	(۱) تصویب صورت مجلس
(۶) بیه شور و تصویب لایحه بودجه کل	(۲) بیانات آقایان طباطبائی دیبا و دشتی راجع بفرآکسیون توضیح
(۷) تقدیم لایحه منعم بودجه ملکیتی از طرف آقای وزیر مایه	آقای رئیس
(۸) مذاکره برای شرفیابی در جشن تاج گذاری	(۳) مذاکره در بودجه کل ملکیتی برای ۱۳۱۲
(۹) اعلام وصول بودجه ۱۳۱۲ مجلس - موقع جلسه بعد	(۴) معرفی معاون وزارت پست و تلگراف
	(۵) تقدیم لایحه اعتبار راه آهن و مخارج کارخانه سیمان از طرف

(مجلس دو ساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید)

صورت مجلس روز چهارشنبه ۳۰ فروردین ماه را آقای مؤید احدی (منشی) قرائت نمودند

(۱ - تصویب صورت مجلس)

رئیس - آقای حاج ملک شیرازی

حاج غلامحسین ملک - حاج محمد رضا بهبهانی را غالب بی اجازه نوشته اند در حائیکه شرحی عرض شده و تقاضای اعطای اجازه نموده اند

رئیس - کبسیون عراض منعقد شده یعنی کبسیون اخیراً انتخاب شده ولی هنوز جلسات خودش را تشکیل نداده البته پس از آنکه تشکیل دادند راپرت میدهند و اصلاح میشود

رئیس - آقای طباطبائی دیبا

طباطبائی دیبا - بعد از تصویب صورت مجلس عرض دارم

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (نمابندگان -

خیر) صورت مجلس تصویب شد آقای دیبا
(۲ - بیانات آقایان طباطبائی دیبا و دشتی راجع بفرآکسیون و توضیح آقای رئیس نسبت باین امر)
طباطبائی دیبا - در روز قبل در مطبوعات دیده شد که نوشته شده بود فرآکسیون ترقی منحل شده در صورتیکه تا این دقیقه آنچه اطلاع داریم فرآکسیون ترقی منحل نشده است و درآنیهم خواهد بود، منتهی محل فرآکسیون تغییر پیدا کرده است سابق محاش در خارج بود بملاحظاتی و بعد از بنائش مجلس که حقیقتاً اینجا رسعت داشت گفته شد که محل فرآکسیون ترقی تغییر پیدا کند و در همین خود مجلس تشکیل شود والا فرآکسیون ترقی هست و درآنی

عین مذاکرات مشروح هفتمین جلسه از دوره نهم تقدیبه (مطابق قانون و آذین ۱۳۰۵)

دائرة تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غالبین که ضمن صورت مجلس خوانده شده:

غالبین بی اجازه - آقایان حاج میرزا حبیب الله امین - حاج محمد رضا بهبهانی - حاج میرزا حسن خان اسفندیاری - طباطبائی وکیل جعفری - طباطبائی روحوردی - کورس - دبیر سهرابی - مدلل - سکوند
دیراندگان بی اجازه - آقایان: دکتر ادم - حاج تقی آقا وهازاده - یونس آقا وهازاده

هم خواهد بود خواستیم اینجا اگر ممکن است آقای رئیس پک توضیحی بفرمایند که جهت اینکه بر خلاف حقیقت این مسئله در مطبوعات نوشته شده چه بوده است.

رئیس - این شایعه بر اثر تغییر عملی است که داده شده اوقاتی که در مجلس بنامی بود و اطالی های بزرگ دستخوش حریفی شده اجتماعات ما را محدود ساخته بود ما در خارج برای فراکسیون عملی اجازه کرده بودیم حالا که اطالیها و سالن های مجلس از هر جهت آماده است احتیاجی به مجلس خارج نداشتهیم - عمارت استیجار بر اثر آن و به مجلس آمده ایم (صحیح است) آقای دشتی فرمایدی دارید؟

دشتی - در این خصوص میخواستم عرض کنم. عرض کنم در روزنامه اگر پک چیزی راجع به فراکسیون زرفی نوشته شده باشد یا نشده باشد این مربوط به مجلس نیست که در مجلس بگویند در روزنامه نوشته شده است که فراکسیون زرفی منحل شده یا نشده و بایند راجع به این موضوع در مجلس صحبت کنند یکی دیگر اینکه آقای دیبا گفتند که فراکسیون زرفی دایر است و منحل نشده بنده اولاً عرض میکنم که فراکسیون تشکیل نشده است. اگر در دوره گذشته فراکسیون بوده است یعنی در دوره هفتم پک فراکسیونی بوده دلیل بر این نیست که حالا هم هست بلکه باید تازه تشکیل بدهند و بد تشکیل شود فقط پک خبری شد فرمایش آقای رئیس و احترام فرمایش آقای رئیس ما جمع شدیم ولی اعلام فراکسیون باید پک مبانی داشته باشد جماعتی در آنجا بنشینند و روی پک مبانی صحبت کنند (صحیح است) بجهت این که فراکسیون یعنی چه؟ فراکسیون عبارتست از پک جماعتی از مجلس که در آنجا جمع شوند و روی پک مبانی صحبت بدارند یعنی پک قسمت از پک حزبی که در مجلس جمعیتی دارند. اصلاً حزبی وجود ندارد که در خارج فراکسیون داشته باشد. فراکسیون عبارتست از پک دسته از وکلای مجلس که باهم دیگر روی پک اصل سیاسی دفاع بکنند آن اصل سیاسی قدر مشترک ما بین خودمان را محرز کرده است اگر مقصود غیر از این است آن چیز دیگری است اینکه آقا میفرمایند که فراکسیون تشکیل است و منحل نشده است که صحیح

بچه آن بحساب ذخیره مملکتی منظور خواهد شد). مطابق صورت ضمیمه که از جیب عایدات بدین مبلغ پانصد و شش میلیون و نهصد و دوازده هزار و دویست و بیست و هفت (۵۰۶۹۱۲۲۲۷ ریال) و از جیب مخارج بدین مبلغ پانصد و شش میلیون و نهصد و چهار هزار و چهارصد و شصت (۵۰۶۹۰۴۶۰ ریال) بالغ میباشند تصویب و بوزارتنامه اجازه میدهد که مخارج ثابت ماهیانه مملکتی را اعم از حقوق و مصارف در سال ۱۳۱۲ در حدود اعتبارات تصویب در صورت ضمیمه و مطابق بودجه های فصلی ۱۳۱۱ تا حدی که اعتبارات مصوبه در بودجه های مزبور ضمن بودجه های ۱۳۱۲ نیز منظور شده باشد پردازد تا وقتی که بودجه های فصلی ۱۳۱۲ (که باید تا آخر اردی بهشت سال مذکور به مجلس تقدیم گردد) بکمیسیون بودجه مجلس ارجاع شود و مادامی که بودجه های فصلی از تصویب کمیسیون بودجه نگذشته مخارج مزبوره را مطابق بودجه های پیشنهادی و پس از تصویب کمیسیون بر طبق آنچه تصویب شده پردازد. پرداخت مخارج مزبوره از اول خرداد سال ۱۳۱۲ موکول بتقدیم بودجه های فصلی به مجلس شورای ملی خواهد بود پرداخت وجهی بابت اعتبارات مخارج ثابت سالانه و مخارج غیر ثابت منظور در بودجه وزارتخانه ها و ادارات مطلقاً موکول بتصویب بودجه ها از طرف کمیسیون بودجه خواهد بود.

رئیس - اولاً خاطر آقایان را مطلع میکنم که در ورقة اجازه که در خارج مجلس نصب شده است اغلب آقایان که اجازه خواستند نوشته اند در کلیات در ماده اول در ماده دوم اینطور نیست این ماده واحده است و کلیاتش در خودش است. آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بنده خودم عضو کمیسیون بودجه هستم و بیک عراضی داشتم راجع به موضوع فلاحات ولی وقتی که بودجه در کمیسیون مطرح بود آقای فرخ رئیس اداره صنعت و فلاحات تشریف نداشتند که آنجا تذکرانی بشود خدمتشان داد بملاره آنجا خواستیم وقت کمیسیون را تنصیح کنیم. آنچه در نظر هست حالا خدمتان عرض میکنم موضوع فلاحات که در بودجه چند سال است گذاشته می شود یکی از قسمتهای مهمی است که باید

خیلی به آن توجه کرد و متأسفانه آنوری که سابقاً نسبتها پیشرفت کرده راجع به فلاحات هیچ جور اقدام نشده مثلاً فرض فرمایید ما اگر بخواهیم مقایسه کنیم اداره صنعت را با فلاحات می بینیم صنعت در جای خودش در حالی که هیچ سابقه نداشته است تأسیس کارخانه جانی شده است و دارد سر و صورتی پیدا میکند ولی فلاحات جز چند اقدام کوچکی که در یک قسمتهای بنام مزارع نمونه و فرم مدل تأسیس شده که آنهم بابت توجهات مخصوصی بوده است دیگر کاری نشده است در موقعی که لایحه فلاحات گذشت در مجلس چندین مرتبه عرض کردم که اداره فلاحات بیک تکالیف زیادی دارد یکی از تکالیفش این است که پک احصایه از فری و مزارع داشته باشد و پک مقایسه بکند اگر چنانچه این احصایه را تهیه نکند و پک مقایسه در نظر بگیرد خودشان تصدیق میکنند که فلاحات و زراعت و گاو بندی که معمول و اصطلاح زراعت است در مملکت ما در این سنوات اخیر دو نکت قسمت زراعت نکس پیدا کرده است که با واسطه کم آبی بوده با واسطه فقر و فلاکت زارعین بوده با واسطه نبودن گاو بوده اینها باعث شده که بالاخره بندوبست دارد فلاحات در مملکت مانکس پیدا میکند و دولت فعلی ما که در تمام قسمتها متوجه است که پیشرفت های بنیاد در این قسمت بخصوص هم باید توجه بکند چند قسمت هست که بقیه بنده اداره صنعت باید اینها را در نظر بگیرد و در این بودجه که تهیه میکند و تقدیم مجلس مینماید نظریات خود را در قسمت بودجه تأمین کند یکی از آنها این است که پک نمایندگانی داشته باشد در قسمت ولایات و از اوضاع و احوال زراعتی هر ایالت و ولایتی مطلع شود مثلاً فرض فرمایید خشکبار که یکی از محصولات است که پک قلم بزرگی از صادرات بوده و قسمت مهمی از صادرات ما را تشکیل میدهد هیچ توجهی نسبت به آن نشده است فرض فرمایید در قسمت مراغه و آذربایجان یا قسمت غرب باقروین اینها پک قلم بزرگی از این صادرات خشکبار را تشکیل میدادند و در این مدت هیچ توجهی نسبت به آنها نشده. بنده عقیده دارم که دولت شخصاً با فلاحات و زراعت که پک بکند ولی می تواند پک دستورات و نظریاتی بدهد

که بوسیله آنها يك سر و صورتی بامر فلاح و قسمت نهم محصول داده شود بکمی از موضوعاتی که سابقاً امیدوار بودیم که کمک فلاحت میکند مسئله بانک فلاحی بود که زارعین و ملاکین بتوانند از بانک فلاحی فرزندهای بکنند و این قوتانی که مخروبه شده است آباد کند و خشکالی هم يك چیزی است که محسوس است. بنده منحصص ثوری در فلاحت بنسب ولی يك تجربیاتی در عدل دارم الآن بنسب سال است که در مملکت ما خشکالی شروع شده است و بهر فلاح و مالکی اگر مراجعه کنید تصدیق دارد خیلی قنوت هست که اساساً آب آنها خشک شده بعضی قنوت هست که آب آنها به سنگ بوده و حالا يك سنگ شده این مالک اگر این قنوت را دائر نکند بالاخره ده سال دیگر شما متوجه می شوید که این مملکت که آب نبوده و آنچه هم که آب بوده از بین رفته است اینهم یکی از تکالیفی است که باید اداره صنعت انجام دهد و متوجه آن باشد و وسائل عمران و آبادی را فراهم کند والا صرفاً يك اداره بنام اداره صنعت تشکیل شود و يك بودجه و اداره پرسنلی داشته باشد فایده ندارد همین سالی چهار صد پانصد هزار تومان را بقیه بنده يك جا بگذارند در بانک فلاحی و بنیادکن که الآن املاکشان را ثبت کرده اند بدهند که املاکشان را آباد کنند خیلی بهتر است زیرا فلاحت تشکیلاتی لازم ندارد پرسنلی لازم ندارد و متأسفانه امسال در قسمت بودجه این مسائل حذف شده است یعنی چیزهایی هم که سابق بوده و حالا از نظر اینکه آقای وزیر مالیه فرمودند که من نظر دارم يك قانون جدیدی برای بانک فلاحی بیاوریم و توسعه بدهیم این البته نظر خوبی است ولی در بهر رفته این موضوع باید مثل سایر قسمتها مورد توجه بشود و بنده می بینم هیچ توجهی نسبت باین قسمتها نشده شاید ده سال دیگر می بینید در هیچ جا زراعتی نخواهند کرد و در هر قسمت از ایالات واکه تصور بکند زراعت آن نکس پیدا میکند الآن يك عده از زارعین ما آمده اند در جاهها راه سازی میکنند کار فلاحشان را اول کرده اند و آمده اند در جاهها که راه سازی و بنالی راه افتاده است مشغول آن کار هستند این کارها چهار پنج سال دیگر که تمام می شود

اینها بیکار می شوند و قطع نظر از اینکه اینها بیکار میشوند به محصول و زراعت سکه وارد می شود برای اینکه مالک پول ندارد و نمیتواند قنوتشان را تعمیر کند مالکشان را آباد کند. هم بطور يك دهی که فرض کنید صد خانوار است و شصت جفت گاو داشته است هی کم کم جفت گاو او کم می شود کسر می شود و می آیند سر راه کارگری میکنند پامی آیند در این قسمت هالی که بنالی است روزی سه چهار قران بگیرند و این معاً به مملکت صدمه وارد می آورد و بنده متوجه هستم که خوشبختانه نسبت بسایر قسمت های این مملکت توجه شده و نواقصی که داشته است بواسطه توجهات عالی که هست تکمیل شده و پیشرفتهای کرده است که هر کدام در جای خودش خوب شده است. این قسمت هم یکی از قسمتهای مهم است و بنده تذکراً خواستم عرض کنم که هیئت دولت باین قسمت خیلی اهمیت بدهند صور نکند که خوب فلاحی هست و يك مالک و زارعی هم هست و خودشان می روند مشغول کار زراعتشان می شوند و حالا يك تربیتی است که اگر دولت يك مساعدتهائی مؤثری نکند بیرون این املاک مخروبه می شود و همان طوری که عرض کردم اگر يك احصائیه تهیه بفرمایند آنوقت تصدیق عرض بنده را میکنند که در هر محلی يك اخراجی و نکسی پیدا شده است و حال آنکه نباید نکس پیدا شود باید کم کم این نواقص و خرابی که در قرون گذشته پیش آمده حالا بواسطه این وضعیت جدید همه اصلاح و تکمیل شود و این مطالب را بنده بتوانم تذکر عرض کردم.

فرخ (رئیس اداره فلاح و صنعت) - بنده با اظهار امتنان از تذکرات نماینده محترم ناچارم که توجهشان را يك قسمتی جلب کنم فرمایشات آقایان را نظر فلاحت کاملاً صحیح است بنده تصدیق میکنم ولی نکته را که خودشان فرمودند این نکته را باید به بنسب علت و اساس این عیب در کجا است و وقتی در يك امری عیب و علت معلوم شد و بقله مرض تشخیص شد البته آنوقت علاجش سهل است. آقا میفرمایند که صنعت نسبتاً بهتر شده است تصدیق میفرمایند که در قسمت صنعت و فلاحت هر دو اطلاعات بنده مساوی است. از فلاح هم بی اطلاع در صنعت

هم بی اطلاع. زیرا در این قسمت بنده تخصصیاتی ندارم و نه ورزش عملی نموده ام برای اینکه خدمت و کاربرد در وزارت خارجه بوده است و علت اینکه صنعت بیشتر پیشرفت کرده است چیست. اصل صنعت در روی يك اموری است که امروز ممالک دیگر يك پیشرفتهای کرده اند يك ماشینهای حاضری را ممکن است آورد و شروع کرد بمل و پس از آنکه مقداری زحمت کشیدند يك نتایج عملی هم در ظرف دو سال از او گرفته شود. فلاحت يك مقدماتی دارد که اگر آن مقدمات را شروع کند نتیجه در ظرف پانزده سال بنسب حال بدست خواهد آمد و زودتر از این مدت نتیجه نمیدهد بالاخره فلاحت يك چیزهایی لازم دارد که صنعت بطور بنسب مثلاً فرض بفرمائید یکی از وسائل اولیه فلاحت دفع آفات است دفع آفات هم چند قسم است یکی دفع آفات حیوانی است دفع آفات حیوانی بالاخره مستلزم داشتن دگرهای فن و بطاری است. متأسفانه و بدبختانه در مملکت ما هنوز دکتر فن و بطاری را يك شغل عالی تصور نمیکنند و در ظرف این چند سال که امسال سال ششم است که ما مشغولیم برای فرستادن محصلین بارو یا برای شب مختلفه خود بنده (چند سال افتخار این را داشتم که دوسه سال در وزارت معارف کار میکردم) برای این شیه هیچکس حاضر نمی شد و در تمام این مدت شش سال به نظر پانچ نفر داریم که در شیه (ای زوسی) در قسمت فن و بطاری مشغول تحصیل هستند و از اینها هم فقط يك نفر است که آنها دکتر حامدی است که در این قسمت کار کرده است و حقیقتاً هم خوب کار میکند و فعلاً در آذربایجان مشغول است در ممالک که هنوز طیب و بازار بنسب بدبختی است دفع آفات حیوانی در آن خیلی مشکل است بلکه ممکن نیست. برای تهیه واکسن های ضد حیوانی هنوز باین زحماتی که کشیده شده و خدماتی که شده باید عرض کنم حضورتان باینکه برای این کار بیشتر جدیت کرده ام و ارزی مصرف کرده ام هنوز یکی دو ماه کار دارد تا لایر اتوار حصارک تکمیل شود برای ساختن سرم و واکسن که این یکی از شعب کوچک فلاح است برای دفع آفات حیوانی این خودش چه تشکیلات و مقدماتی دارد. اشخاص میخواهد میکروبشان میخواهد

لوازم میخواهد برای قسمتهای آبیاری که یکی از قسمتهای عمده مملکت است و بدبختانه تا بحال در این قسمت هیچ اقدامی نشده است برای اینکه مخارج عمده لازم دارد که هنوز بودجه مملکت اقتضا ندارد باینکه بنده تقاضا نکرده باشم عرض نکرده باشم. هیئت دولت هم کمال توجه را دارند ولی کارها به نسبت مقدور بودجه مملکتی است مقدور بودجه ما هنوز آقدر بنسب البته يك کارهایی شده است و در قسمت های دیگر هم بتدریج خواهد شد سالهای بعد باینکار هم توجه خواهد شد و همچنین در يك قسمت هالی هم فرمودند راجع به خشکبار و چیزهای دیگری که باید عمل شود البته ما مودرن کوچک ما توجه باین قسمتها دارند خود اداره فلاح هم متوجه است و البته اداره تجارت هم توجه دارند خود مجلس شورای ملی هم باید بیشتر توجه کند البته ما هم باید هدایت کنیم که يك کسب راهشالی کنیم آنها بتدریج که بودجه و وضعیت اجازه میدهد خواهیم کرد يك قسمت که در قسمتهای فلاحی بنظر بنده قدری مشکل است این است که اصولاً خود هدایت رعایا و طرز زراعت و تبدیل زراعت سابق این خودش يك کار مشکلی است تا بارسال برای اینکه در قسمت اطراف طهران بعضی از صیفی کارها را تبدیل به چند کارگی کنیم خیلی زحمت کشیدیم خود آقا مالک هستند ملک دارند و میداند و این عرض بنده را تصدیق خواهند فرمود که صحیح است و میداند که این امر سهل پیش نمی رود و حالا مایک مؤسسات فلاحی و يك مؤسسات متحرک فلاحی داریم تأسیس میکنیم برای این کار در نقاط مختلفه برای رعایا و کسانی که قاپور می شوند اینها را هدایت کنند برای طرز زراعت و فلاحت و البته اینها راهم تصدیق دارند که تدریجی است و يك قسمت عمده که بنده خیلی به آن توجه داشتم از اولی که فلاحت مسئولیتش بعهده بنده محول شده موضوع مدرسه فلاح است. علت اینکه مدرسه فلاحت ما باید بدتر از مدارس فلاحت سایر دنیا باشد چیست ۱۸ بقیه بنده هیچ دلیلی ندارد. باید حتماً مدرسه فلاحت ما مثل مدرسه (گریون) (رنه) (دوت پلیر) باشد جز نباشد ۱۹ يك نواقصی داشت و آن نواقص را ما حالا تا درجه رفع کرده ایم بنده امیدوار هستم که برای ابتدای دوره

تحصیلی امسال دوره تحصیلی مدرسه فلاحت نسبتاً عرض میکنم بهطور اغراق آمیز که مثل آن مدارس می شود عرض میکنم که یک مدرسه آبرومندی خواهد شد و رئیس آن هم استخدام شده است و وارد هم شده است و کنترات آن هم چند روز دیگر تقدیم مجلس خواهد شد و برای قسمت های متوسطه هم یک کلاس خصوصی تأسیس شده است برای این که باصطلاح معلمین دهقانی تربیت کنند برای اینکه قسمت زراعت و فلاحت را عملاً یاد بگیرند و راموزند اینها البته یک قسمتهای است که باید با توجه آقایان نمایندگان و جد و جهدهای که می شود کاملاً پیش برود در قسمت بانک فلاحی هم اقداماتی شده اعضای آن هم استخدام شده اند و لایحه آن هم تقدیم خواهد شد و در قسمت چاپکاری هم اقداماتی شده است که راپورت آن هم عرض نمایندگان محترم خواهد رسید و بودجه فلاحت را هم که فرمودند متأسفانه از سیصد هزار تومان تجاوز نکرده و این سیصد هزار تومان هم اگر بدفع آفات توجه بفرمائید آنقدر نیست که آن امتحاناتی که نمایندگان محترم دارند از این بودجه خواست شود و امیدوارم انشاء الله بتدری که در بودجه این کار کمک شده است بتدری آن برای این عملیات که آقایان انتظار دارند جد و جهد میشود

ولیس - آقای اهبی

اهبی - مواردیکه مجلس شورای ملی میتواند حق مداخله و نظارت خودش را در کارهای مملکت و سیاست دولت اعمال کند یکی در موقع مباحثه در پروگرام دولت است و یکی هم در موقع مباحثه در بودجه کل مملکتی ولی متأسفانه هیئت دولت در هر دو مورد خیلی متعقد پایباز و اختصار شده اند بودجه مملکتی که یک لایحه بسیار مهمی است باید یک مقدمه خیلی مفصلاً داشته باشد که وضعیات اداری و اقتصادی مملکتی را در سال گذشته کاملاً توضیح بدهد و وضعیاتی را که برای آینه در نظر دارند شرح بدهند و خاطر نمایندگان محترم را از نظریات دولت کاملاً مستحضر نمایند که مجلس بدانند پیش بینی های سال گذشته چگونه عمل شده مخارج چه صورتی پیدا کرده و تیرانی که برای سال آینده در نظر گرفته اند چه جهت حاصل شده است. مثلاً در یک قلم

طرف وزارت مالیه اجازه پرداخت داده اند مگر اینکه بشود طبق دیوان محاسبات رسیده باشد دیوان محاسبات در حقیقت مأمور نظارت در جمع و خرج است از طرف مجلس اگر این مؤسسه وجود داشته باشد شاید کمتر هم محتاج باشیم باینکه توضیحات زیادی راجع بکسر عایدات یا مخارج بخواهیم مثلاً خیلی از عواید هست که در جزو بودجه هیچ نمی آید در سال چندین میلیون برای مخارج راه آهن و باج راه و غیره مصرف میشود از این مخارج هم مجلس هیچ اطلاع ندارد اینها وجوهی است که از کیسه عموم بیرون می آید و هر وجهی که از مردم گرفته میشود در مملکت البته باید با تعویب و اطلاع و نظارت مجلس خرج شود. در دوره گذشته خاطر می آید که مخصوصاً خدمت آقای وزیر مالیه اینجا تذکر داده شد که از حساب راه آهن لاقط مجلس را مستحضر کنند. و به بنده فرمودند که مشغول هستیم ولی هنوز چیزی ما اطلاع نداریم. این پول گرانی که خرج میشود البته مجلس میبایستی اطلاع داشته باشد بکمر به فقط یک صورت خلاصه آوردند که اداره کمرک هم در ضمن احصالیه خودش طبع و توزیع میکرد که جمع کل عوایدی که از محل انحصار قند و چای از سنه ۱۳۰۴ تا کنون وصول شده است و آنچه که بوزارت طرق داده اند بطور مجمل ذکر کرده اند اما طرز خرج کردن و معاملات زیادی که شده است و آن چیزهایی که شنیده میشود که در این مخارج حیف و میل زیاد شده است اینها را ما هیچ اطلاعی نداریم. مثلاً می شنوم بنده که یک کمپانی سوئدی با غیر اینها هر متری شش دلار یا پنج دلار فقط برای نظارت در خط آهن داده میشود حساب میکنیم فرسخی صد هزار تومان برای این نظارت داده میشود. شاید خرج هم لازم باشد ولی مجلس باید بگوید که جز گرفتن پول ما هیچ اطلاع دیگری از این مخارج نداریم و مقتضی این بود که وزارت مالیه در قلم بودجه کل مملکتی بودجه راه آهن بودجه طرق را هم ذکر میکردند که معلوم بشود که برای هر یک از این بودجه های اختصاصی چقدر عایدی است و چقدر خرج میشود یکی از قلم های دیگری که بودجه را روز بروز

هنگفت میکند راجع به مستخدمین کنفرانسی است یک قانونی بعنوان قانون استخدام گذشت و شرایطی برای استخدام مستخدمین ذکر شد و نظر هم این بود که دولت با آن شرایط بتدریج دارای مستخدمین مجرب و با اطلاع شود و قنیه آن قانون راه استخدام اشخاص جدید را که حائز آن شرایط نیستند بهت یک عنوانی جدیدی پیش آورده است (سوزاشل) تحت اشل و عده زیادی را باین عنوان استخدام کردند شاید هم دلائل صدیقی بود ولی بکنفندی افرات شد بعد قانون جدیدی گذشت که دولت حق داشت سوزاشل را داخل رقبه نماید ولی حالا یک موضوع دیگری ایجاد شده است که سوزاشل ها میگویند ما را کنترات کنید برای اینکه بیست و پنج تومان را چهل یا چهل و پنج تومان بگیریم. کنترات برای یک طبقه مستخدمین معینی ذکر شده ولی دیگر برای اجزاء جزء بیست لاقط بهمان عنوان زیر اشل باشند یا با رقبه والا کنترات کردن برای دادن یک حقوق زیاد این جز سنگین شدن بودجه هیچ نتیجه ندارد. راه باز شدن از برای سوزاشل و کنفرانسی موجب این خواهد شد که مملکت باید مایوس باشد از اینکه تا صد سال دیگر مستخدم لایق داشته باشد زیرا اشخاص بانواع مختلفه وارد میشوند و بعضی اینها معلومات و اطلاعات خودشان را زیاد میکنند سعی در زیاد کردن نوبه مؤثر میکنند و بالاخره یک درجانی را حائز میشوند بدون اینکه شرایط و مهینه آن درجه را داشته باشند یکی از چیزهایی که در جمع و خرج دولت ذکر شده است مسئله خالصیات و تقسیم اراضی است این موضوع اگر چه در پروگرام هیئت دولت هم ذکر شده بود و در آنجا اضافه کردند از اراضی ولی بالاخره باز مطالب روشن نشد که آیا اراضی باثراء است یا املاک خالصه بنده اینطور استنباط کردم که مقصود فقط اراضی باثراء است که مالک خصوصی نداشته باشد برای خالصیات تقریباً یک میلیون و نصد هزار تومان تقریباً دو میلیون عایدی در بودجه پیش بینی شده است همینطور در قسمت مخارج وزارت مالیه هم یک باقی برای این قسمت منظور شده بنده امیدوارم آقای وزیر مالیه چه نظر دارند راجع بخود

خالصه يك قسمت املاكی را البته خود دولت باید نگاه دارد يك قسمت املاك يك دانگی دو دانگی سه دانگی است که اینها را امیدوارم چرا نه بفروشند اگر بفروشند خیلی سهولت بفروش میرود و ضمناً هم مطابق يك صورتی که با یکی از آقایان وقتاً تهیه کرده ایم تقریباً سه میلیون تومان از فروش خالصجات جزء بدولت عاید میشود و مسلماً در جزو مخارج اداره خالصجات بکفایت هم باین خالصجات کوچک تعلق میگیرد از قسمت مباشر و مستحق جمع آوری عایدات بملاوه چقدر اسباب زحمت برای آن شریک دیگر فراهم میکنند در ملك خالصه که دولت بکفایت و مردم دیگر هم شریک هستند چقدر هم روزه اسباب زحمت آن بیچاره فراهم میشود حالا اگر دولت آن ملك خالصه جزء را بفروشد بهمان شریک آنها سهولت میبخرد و يك مخارج زیادی هم از گردن دولت می افتد و شاید آن ملك هم بهتر آباد شود يك قسمت خرج دیگری که باز اینجا ذکر کرده اند مخارجی است که دولت برای تبدیل املاك منظور کرده است ولی در این عمل بقدری مسامحه میشود که هم املاك مندرجاً از بین میرود هم صاحبان املاك البته نظر دولت این بوده است که آن اشخاص را از محلی که هستند بتوانند به محل دیگری انتقال بدهد که بتوانند در آنجا ها زندگی کنند و دولت هم املاك آنها را اداره کند این مسامحه و کوتاهی اسباب این میشود که نه آن املاك آباد میشود و نه اینها در آنجا زندگی میکنند و این اشخاص هم از بین میروند حالا که قانون اینکار از مجلس گذشته است در بودجه هم پیش بینی شده است مقتضی است که آقای وزیر عالیّه تسریع فرمایند که این کار زودتر صورت بگیرد و باین حال بلا تکلیفی نماند. يك مخارج دیگری را که بنده خیلی متأسفم از این که نتیجه مطلوبه کاملاً از آنها گرفته نمی شود مسئله صحبه و معارف است. برگرام معارف ما غلط است این پروگرام فعلی آن چیزی را که ما منظور داریم تأمین نمیکند آقای دشمنی در جلسه قبل فرمودند که فقط مستخدم برای دولت تهیه میکنند مستخدم هم تهیه نمیکند یعنی مدعی استخدام تهیه میکنند. اشخاصیکه میخواهند استخدام شوند.

بنده اینجا می توانم عرض کنم که بدون هیچ تعلق و ملاحظه برای استخدام روپنرا که آقای وزیر عدلیه اتخاذ کرده اند بهتر از همه میدانم یعنی ایشان میخواهند و در مدینه برای اداره خودشان مستخدم تهیه کنند و اگر سایر وزارتخانه ها هم همین رویه را تعقیب کنند برای هر کاری مستخدم لایقی تهیه میشود باری از معارف بیچاره که انتظار داریم حاصل نمی شود مثلاً در ولایات مداری هست که اصلاً معلم ندارد فقط اسم است يك مدرسه شش کلاسه یادو کلاسه باندانشن معلم چه فایده دارد با يك معلمی که با مبلغ پانزده تومان بایست تومان برود در اقصی نقاط مملکت برای معلمی این معلوم است که در مرکز برای فراشی هم خوب نیست و بدیهی است شاگردانی که تحت تربیتی این معلم باید تهیه شوند و درس بخوانند چه خواهند بود همینطور صحبه کل مملکتی. این رویی را که خرج میکنند فقط برای تقنین است. طیب ماهی چهل و پنجاه تومان در ولایات بدر طایب نمیخورد. حالا بنده خیلی دور نیروم يك وقت هم به آقای کفیل وزارت داخله مذاکره کردم در سال يك مبلغ کلی ماخرج میگویم برای مؤسسه (رادپولزی) در مریضخانه دولتی مبلغی هم مخارج و مواجب میدهم بمانی هم برای خرید اسباب داده شده است اما بفرمایند بپوشیم آن کسبکه باینجا مراجعه کرده است و از این جا کاری دیده است کمی بوده است. رئیس این مؤسسه کارش این است اشخاصیکه به آنجا مراجعه میکنند اول شروع میکنند شرح مفصلی از بدی و نواقص ادوات و اثاثه آنجا نقل میکنند بدهم میگویند بمرض توبه شما دو ماه سه ماه کار دارد و اگر کار عجله دارید تشریف بیاورید در کلینیک خودم در آنجا مشغول بمالجه بشوید. اگر کسی کلینیک دارد چه دلیل دارد این خرج باین زیادی را تحصیل بودجه مملکتی میکند. و اگر این مؤسسه نواقص دارد چرا معایب و نواقص آن را اصلاح نمیکند که ببرد مردم بخورد و اگر نواقص دارد و استفاده از آن نمی شود چرا آنرا نگاه میدارند و این قدر خرج میگویم و مواجب زیاد میدهم لا اقل اشخاصی را بیاورند که خودشان دیگر دکان علیحده نداشته باشند و حاضر باشند باین که ببرد اشخاص

مرضی بچاره بخورد والا خیلی اشخاص هستند که ندارند استطاعت ندارند که مبالغ گزافی بدهند برای مخارج الکتریکی خصوصیت در این موضوع بخرج ندهند این جا جان مردم در کار است اگر فقط مال بود میگفتیم خوب این جا هم رفاق میگویم ولی در جایی که با جان تماس پیدا میکند دیگر ارفاق را نباید بکار برد. یکی از مخارج دیگری که در بودجه هذه السنه مبلغ کلی اضافه شده است بودجه اداره کل تجارت است. اداره تجارت هم بودجه شان نسبت بسال قبل خیلی وسعت پیدا کرده بنده این جا موقع را مفتش می شمارم که این مطلب را عرض کنم که بعد از جنگ بین المللی و در اثر بحران اقتصادی عالم البته ضرر و زحمت بما زیاد وارد آمد ولی خوشبختانه در تحت توجهات اغلب حضرات هم ایوانی خوشوقتیم که بحال اسفناك و فلاکت یار آن مالک معظمی که از هرجت خودشانرا بر ما برتری میدادند و سیاست خودشان را بهتر میدانستند بحال آنها نیستیم بلکه وضعیت ما از سابق هم بهتر است یعنی بودجه ما که قبل از جنگ پانزده شانزده میلیون تومان غیر معلمین بود حالا ملاحظه میفرمایید بودجه مملکتی متجاوز از پنجاه میلیون و عواید دیگری هم که گرفته می شود فریب پنجاه میلیون است و رو به رفته صد میلیون عوایدی است که بدست دولت میرسد پس این يك وضعیت بهتری است اما نباید فراموش کرد که جمع کل این بودجه منبع و سرچشمه دارد که آن عواید اشخاص و افراد مملکتی است. اگر خدای نخواست آن منبع رو با احتیاط برود البته این بودجه کسر خواهد شد منبع عواید بودجه ما که عرض کردم عواید افراد است از معاملات و وضعیت اقتصادی از آن منبع باید تحصیل شود برای اصلاح اوضاع اقتصادی يك قانونی از مجلس گذشت بنام قانون انحصار تجارت خارجی که خیلی هم خوب بود چاره هم غیر از این نبود لیکن بنده تصور میکنم در اجرای این قانون يك قدری زیاد زحمت و ضرر و زیان خواهد می شود یعنی مقصودی که داشتیم و آن موازنه صادرات و واردات و حمایت از مصنوعات داخلی بود بازحمت کمتر و کم خرج تر از این می شد همان کار را کرد حالا در این قسمت نمیخواهم وارد توضیحات بشوم اما يك

چیزی که خیلی ضررش واضح است کشتزانی است که جاهای دیگر هم معین کرده اند بعد از آن یک دست دیگری که گذشت دیدند ضرر کردند آن کشتزان را موقوف داشتند و شکل دیگری بیرون آوردند یا مثلاً بعضی مال التجاره ها ملاحظه فرمایند زیادتر از احتیاج معین می شود در حالتیکه خریدارش کم است و تاجر باید ضرر بفروشد بعضی کمتر معین می شود در حالتیکه خریدارش شاید زیاد باشد و قیمت گران فروخته شود میزان سهبه را احتیاج بازار معین میکند همچنین مدهالی که برای ورود مال التجاره معین میکنند می مورد است اینها يك چیزهایی است که دست اشخاص نیست که بتوانند قطعی بکنند از این قبیل مسائلی هست که امروز در این جا معمول است غالباً برخلاف منظور اسباب زحمت و اشکال اوضاع اقتصادی شده است در مبلوهای اقتصادی تمام دول امروز مذاکره است که باید سدهای گمرکی را از میان برداشت زیرا علت عمده بحران اقتصادی همین کم شدن معاملات است و باید تجارت با درهای باز گزافی السابق معمول باشد بنده نظرم این نیست که هر کاری را که سابقین میکنند ماعیناً تقلید یا تقلید پانتهجید بکنیم لیکن ماضی هم نیست که تصمیمات سیر تکاملی آنها را و لوائیکه مخالف آن چیزی باشد که بنظر ما صحیح نباید تحت مطالعه و دقت قرار بدهیم نه برای اینکه آن را بنزله يك اصل کلی برای خودمان اتخاذ کنیم بلکه عدلیانی را که برای اصلاح وضعیت خودمان لازم داریم از این تغییرات استنباط کنیم ضمناً در خانه عراضم عرض میکنم که ما هر تصمیمی بگیریم برای وضعیت اقتصادی خودمان بالاخره يك سد بزرگی جاوی ما هست که مانع بل با مقصود است و آن معاملات اتحاد جمهائیر شوروی است يك سال و نیم قبل يك قرارداد تجارنی منعقد شده است بنده نمیخواهم مطالب و ضررهای آن قرارداد را ذکر کنم اما این را عرض میکنم وقتی طرف ما مدلول همین قرارداد را هم رعایت نکرد ما چه الزامی داریم که خود را پای بست آن بدانیم و تجار مملکت را دچار مضیقه نمایم که فریب بست میلیون تومان سرمایه قندی آنها در دست تجارت شوروی حبس باشد و در نتیجه تجارت و دولت متضرر شوند و تا

این قسمت را دولت اصلاح نکند تصدیقاتی را که در امر اقتصادی میگیرند بجای نخواهد رسید عرض من در حال این است که آقای وزیر مالیه و دولت برای این که امیدوار باشند که در آینه موازنه این بودجه که نوشته اند متعین از دست نخواهد رفت و بلکه انشائیاً روز بروز زیادتر خواهد شد باید درصدد باشند که منبع این عایدات هم روز بروز زیاد شود و الا با خشک شدن منبع و پاکس شدن سرچشمه دیگر آب جاری نخواهد شد و خدای نخواستہ دچار يك بحران سخت تری خواهیم شد.

وزیر مالیه - این نکته را که آقای فهیمی راجع با مورد تجارت و مسئله مخارج راه آهن و طارق و اینها که فرمودند البته هر کدام از آقایانی که مسئول هستند شریف دارند و توضیحاتی بهتر از آنچه که بنده توضیح بدهم می تواند فرماید و نسبت باقی نکاتش بنده جواب عرض میکنم: ابتدا از کسری که در مالیات املاک مزروعی اشاره فرمودند عرض میکنم بعضی اوقات در موقع پیش بینی يك عایداتی دقت کامل نمی شود بطور تخمین گفته می شود ولی بعد از اینکه دوسه سال جریان پیدا کرد ممکن است آنچه را که وصول می شود درست معین کرد. اگر ما بایم در بودجه قسمت عایدات بودجه بعضی اقلام خیلی بزرگ تریسیم در صورتیکه احتمال ضعیف داریم بهش و با اینکه ضابط مستعد است که وصول شود این را می شد نوشت و لو اینکه احتمال هم ضعیف بود ولی در صورتی که مخارجی که در مقابلش باید. اقلام عایدات مطمئن و مسلم خودمان را که می تریسیم در مقابلش هم خرجی داریم که میتوانیم پردازیم و باید محتاط باشیم عرض میکنم آنچه را که یقین و مسلم است که وصول می شود و بقیه هم در حدود فرائی که موجود است و پیش بینی های عدلی که ممکن است وصول شود باید نوشت البته ملاحظه می شد در بعضی اقلام در سالهای گذشته که مراجع به آن اقلام خیلی کمتر از مبانی که پیش بینی شده است وصول می شده است بعضی برعکس. یا کمتر پیش بینی کرده ایم و بیشتر وصول شده است این سه میلیون و پانصد هزار تومان پاسی و پنج میلیون ریال با اصطلاح حالیه خودمان

که برای مالیات املاک مزروعی پیش بینی شده است از روی وصولی سالهای گذشته است از این رو وصولی سال گذشت بلا فصل را در نظر نگرفتیم برای اینکه مالیات املاک مزروعی هیچوقت راجع به آن سال بخصوص نمی شود يك قسمتش راجع بسال گذشته یعنی در زمان عمل است آنوقت ملاحظه فرمائید که در ۱۳۱۱ يك قسمت از مملکت خشک سالی بوده است و در قسمت دیگر فراوانی بوده است ولی ماه ۱۳۱۱ را با دوره عمل پست و چهار ماهه اش در نظر گرفتیم و همینقدر هم بوده است البته اگر امید پیدا کنیم که بیشتر وصول می شود مردم عایداتشان بهتر می شود و دستگاه های وصول بهتر و مرتبتر شود البته این کارها را باید بکنیم ولی دلیلی بهتر از این در دست نداریم و عایداتی که در بهترین سال متوسط وصول شده آن را نوشتیم. راست است که در همان سالها پنج شش میلیون تومان هم نوشته شده بود ولی با ارسال راجع تریکم حالا يك میلیون و نهصد و پنجاه هزار تومان قریب دو میلیون تومان خالصه را تحکیم کرده اند و جای دیگر نوشته اند راجع بزیرك و حق السبوت در که سیون بودجه هم مذاکرانی شد و بنده در آنجا هم عرض کردم و مذاکرات مفصلی در این باب بعمل آمد بنده هم آمدم که کافی بود جواب عرض کردم زیرك يك ترتیب معینی دارد و تا يك حدی بخارجیه صادر میشود و فروش میرود اگر برایش موانع و اشکالی نگذارند يك قدری بیشتر می شود این يك حدی دارد که از آن بالاتر تیرود حالا قیمت تریاکی که کلیتاً صادر میشود با سوار خارجی آنها بیشتر از آن است که با حق الصدورش که در سه چهار سال قبل بوده برابری کند بلکه خیلی کمتر است برای اینکه آنوقت ها يك صندوق زیرك را صد و پنجاه لیره صد و چهل لیره در خارجیه بفروش می رسانند آنهم لیره طلا حالا خیلی کمتر از آن می فروشند و با حق الصدور همینطورها می شود این حق الصدور در درجه اول هفتاد و سه لیره طلا بود البته ما هم دیدیم سنگین است یعنی دیدیم می شود يك چیزی گرفت ولی نه این درجه و باید يك چیزی هم کم کرد اولاً بواسطه از این زمین لیره طلا مدتی هفتاد و سه لیره کاغذی شد

که شاید پنجاه و پنج لیره طلا بود بعد از آن هم ملاحظه فرمودید که شد هفتاد و پنج دلار طلا و بعد هم برای اشخاصی که میزان عمده صادر میکنند تخفیفات عمده قائل شدیم در هر صندوق یعنی میباید صد و پنج دلار طلا که این صد و پنج دلار بنده اطمینان دارم که باقیات خوبی هم که در بازار ایران بخزند رویه برفته می تواند بطور خیلی خوبی رقابت بکند با تریاک دیگران و هم سنگینی ندارد که مانع صدور زیادش بشود و اما شکلات دیگر هم هست که سبب وقفه شده است البته در گذشته بعضی موانع و اشکالات دیگری هم بوده است که ما آنها را رفع کردیم يك دلیل عمده داشت که آن بحران عمومی دنیا و کم شدن مصرف تریاک بود و این مسلماً همینطور است و اشکالات دیگر هم در اطراف کار تجدید شده است و نمی شود که تمام اشکالات را برداریم و هیچ حق الصدور هم نگیریم و يك چیزی هم دستی بدهیم يك ماخذی دارد که بیشتر از آن میشود ولی حالا دارد يك قدری بهتر می شود منتها این است که ما يك میزان معنولی گذاشته ایم و باید عرض کنم که اگر تریاک هیچ تا کس نداشت و هیچ انحصار نداشت در هیچ موقع و هیچ وقتی پانصد هزار لیره عایدی نداشت پانصد هزار لیره می شود پنج میلیون تومان که با سابقاً از روی بی تجربگی در بودجه مملکتی گذاشته بودیم برای اینکه درست حسابش در دست نبود پانصد هزار لیره می شد پنج میلیون تومان و پنج میلیون تومان از حق الصدور اولاً وصول نمی شود تا بیا باید از هر صندوقی صد لیره طلا گرفت تا وصول شود و آنوقت لیره هم در روند دارد راجع بحریان محاسبات و ترتیب نظارت مجلس در امور مالیه فرمودید باید عرض کنم که این پیشنهاد ترتیب عمل می شود که بعضی ها بطور مستقیم مربوط به مجلس است و بعضی بطور غیر مستقیم و این مراحلی که در طریق درخواست و حواله و پرداخت قعدی و رسیدگی به محاسبات ایجاد شده است دولت ایجاد کرده است اینها هر کدام يك يك تا حدی ضامن حسن جریان و دقت در امور حوالجات و درخواستها و که مطابق مقررات محاسباتی و قوانین و نظامات مالیه باشد شده است در اینجا نه تنها بودجه کلی می آید بلکه

بودجه تفصیلی هم می آید و از حیث صرفه وقت و وقت هم خیلی صرف می شود علاوه بر این يك چیزی هم در آخر داریم که ترفیح بودجه است این شکایت بحق است خود من هم در اینجا عرض کردم که باید لایحه ترفیح بودجه باید باز سال هم وعده دادم که لایحه ترفیح بودجه را بیاورم ولی گذشته ها تقریباً حاضر است و حاضر میشود و سعی خواهیم کرد که لایحه ترفیح بودجه ۱۳۱۲ را هم بیاوریم و راجع به تقسیم اراضی خالصجات باید عرض کنم که اراضی بایره زیست و این اعم است هر اراضی که صلاح باشد و مقتضی باشد نباید يك طوری اعلان بکند که خالصجات را تقسیم بکند و نباید هم يك طوری کند که رعایا محتاج بزمین باشند و يك ترفیحی باید داده شود که تا افراط باشد و تا تقریب ولی چنانچه توجه فرمودید روی دولت بر این است که هر جا رعایا می آیند تحت تابو شوند آنها را زمین بدهند آب بدهند بیزانی که بتواند کشت و زرع بکند و این کار شروع شده است و بنظر بنده منظور آقایان قبل از اینکه فرمائید در نتیجه تذکراتشان حاصل شده است و بعد از از دیل و ملاقات شاهسون لایحه مخصوصی آوردیم اینجا برای تقسیم قسمتی از اراضی در لرستان هم همین کار مداومت دارد در لرستان هم همین کار را عملی کردیم و اراضی را بدست خود اهالی دادیم که در بر گرام دولت ملاحظه فرمودید که بتدریج اینها متوالی خواهد شد و مردم بیکه زمین و آب ندارند به آنها زمین و آب داده خواهد شد در باب ترفیح املاک که فرمودید طول میکشد بلی صحیح است طول میکشد ولی باید عرض کنم که این کار محتاج وقت است يك شخصی که صلاح اینطور دیده شده است که علاقه آب و خاکیش را واگذار کند و در جای دیگر برود جای دیگر اگر جانی باشد که ثبت کرده باشد و املاکش به ثبت رسیده باشد فوراً می شود گفت که این حدود و این تقویم و باز روی عایدات فوری نیام میشود ولی او می آید بگوید که بوض فلا نندر با من بدهید ولی ممکن است که اشتباه کرده باشد اما او نمیگوید اشتباه کردم دولت باید آنچه را که بگیرد و در عوض خالصه بدهد باید دقت بشود و آدم فرستاده شود مأمور این برود و حدودش را معین کند و باید ترفیحی بشود که

با دقت این کار تمام بشود اما راجع به مستخدمین کثرتی زنده هیچ عرضی ندارم بکم چون خودم با ایشان شریکم در عهده و موافق باید تمام سعی به عمل بیاید که مستخدم رسمی باشد الا در یک کاری که از دست دیگری برنیاید مثل مهندسی که از دیگری برنیاید و البته اگر راه استخدام کثرتی زیاد باز شود کار مستخدمین رسمی و بیگانه مستخدمین رسمی بیگلی منحل می شود و بیگلی ما بوسی می شوند و از کار دلسرد می شوند ماسی می کنیم در این باب و خیلی هم خوشوقتیم که آقای فقیهی در این باب تذکر دادند البته باید نظر همه بر این باشد که مستخدمین رسمی در هر مملکتی به منزله گرداندن چرخ امور مملکتی باشند و اینها را باید دلگرم نگاه داشت و درجات رفقی شان منظم بشود و کسی دیگری که در حدود آنها اطلاع و علم داشته باشد و یک کار دیگری از دستش بیاورد نباید و دور بر اینها حلقه بگیرد ما در این قسمت جا سعی می کنیم و بلازم سعی خواهیم کرد که این نظر تأمین بشود.

رئیس کل تجارت - آقای ابراهیم در همین اعلام در دست و ریز بودجه نوبت نام چطور شد که آن رقم کوچک اعتبار اداره تجارت را در نظر گرفتند شاید این را بجهت کرده برای این که یک وامانی فروداده باشند اولاً آنچه ملاحظه فرمودید اضافه شده است از تقاضای نظر یک تأمینات جدیدی است که برای کمک به کمر کفانه ها در سرحدات است یک اعضاء و اجزاء و که اشتگانی در نظر گرفته شده است. البته تمام مخارج مرهون اعتباراتی است به علاوه که برای اجرای قانون جلوگیری از اجناس ممنوع ورود هم احتیاج بود یک عده مقننین بیشتری در داخله مملکت از این جهت بود که یک اعتبار اضافی نوشتیم راجع باینکه تذکر دادند که در اجرای قانون انحصار تجارت یک سختگیری های می رود می شود بنظر بنده و شاید بعد از یک عده از تجاری که مسمدی کار تجارت هستند قبضه شاید برعکس باشد و در عمل همیشه دولت بر حسب اعتباراتی که به موجب قانون دارد برای تصرف مقصودش تسهیلاتی قائل می شود که اجرای این قانون برای مردم دارای زحمت زیاد باشد اگر مقصود را در نظر گرفتید

تجارت که یک قسمت بیشترش دست انباز خارجی است. در آخر فرمایشاتشان فرمودند که یک نظری هم به گفته علماءی اقتصادپون و علمای دنیا و تشکیلات آنها هم بشود عرض می شود که این مطالعات را ما کرده ایم و می کنیم ولی نباید اشتباه بکنیم که فکرهای اقتصادپون دنیا بیشتر نتیجه قضاوتی است که در محیط خودشان به تناسب مصالح خودشان حرف میزند عموم ممالکی که صنوعات ماشینیش زیاد بوده برای اینکه بازارهای خریدار کم کرده اند بواسطه اینکه یک مالکی فکر تهیه بدل و نظیر آن صنوعات افتاده اند از مقدار فروش آن محصولات و صنوعات آن مملکت ها که تهیه کرده اند کاسته شده او همیشه داد و فریاد میکند بر علیه حصارهای که در یکی بر علیه دروازه های ممالک دنیا و این البته به صرفه و صلاح خودش است که یک وامانی میکند البته مطابق مصالح خودش است اما اجناس بی کار را می بیند ماشین های خوابیده و سرمایه های را که مانده را می بیند البته فریادش بلند می شود ولی ما که میگوئیم از مقدار تنخ فرضا باید کاسته شود برای اینکه میخواهیم خودمان تهیه کنیم بازر آوردن کفش جلوگیری کنیم برای این است که تا چند روز دیگر در طهران کارخانه اش دایر می شود و مادر این فکر هستیم البته باید مایل جور دیگر فکر کنیم ما باید یک تاسی را در نظر بگیریم روی احتیاج صنوعات داخلی شما نمیتوانید بخوبی و به آن فریزی که دیگران سالها تهیه کرده اند نیست ما نمیتوانیم مقاومت کنیم که برای بحران اقتصادی فلی اجناس خارجی باب این مملکت خیلی ارزا تر از آنچه بنده و شما حساب می کنیم اگر ما خودمان تا اندازه گرا تر کردیم بواسطه سدهای گمرکی یا عوارضی است که از تقاضای نظر همان حمایت صنایع داخلی است که فرمودید پس اندر زدن به وسایع به تجار برای دفع مشکلات برای مصرف کننده برای مملکت لازمت نادر نتیجه کوچکی که لفظش کوچک و معنایش بزرگ است که عبارت از تعادل صادرات و واردات باشد نتیجه بگیریم و گفته های دیگران را هم ما مطالعه می کنیم که وینم چه میگویند و مصلحت ما در چیست و کدام است ما میگوئیم استداد خرید ما بواسطه تنزل قیمت قمره در دنیا کم شده است و مادامی

که بارهای طلا در یک جاهالی محفوظ است ما ناچاریم از مقدار خرجان بکاهیم ما همان یک دریا که یک جنس خاصی را میخریدیم حالا اگر همان را بخواهیم بخریم بست دریا می دهیم چون نداریم از مقدار ورودی کم می کنیم برای اینکه برای نصف سابق دریا می خواهیم چون اینطور است ناچاریم خودمان را محدود کنیم و بنین محدودیت نین بدهیم تا وضعیت مقابله قمره و طلا یک وضع بهتری بشود همینطور که استنباط می شود از اخبار این روزها در هر حال آقایان هم که متعالمه میفرمایند گفتگوهای اقتصادپون دیگر را اینطور خوش باور نباشند که در فلان روزنامه فلان کتاب فلان مقصد بزرگ در محیط آریک یا اروپا گفته است که این حصارها برای تجارت مضر است این کنتراوان مفید نیست و مضرات اینها از فتنه نظر خودش خیلی درست و حساسی است که بازارهای فروش را از دست داده است ولی از نقطه نظر خودمان صلاح همین ترتیب است که می کنیم و درست است.

رئیس - مذاکره بودجه ماولانی است بر عایت نقابت آقای وزیر است و تکراف اجازه میفرماید ایشان کارشان را انجام بدهند.

۴. معرفی معاون وزارت پست و تلگراف
وزیر پست و تلگراف (آقای بهرامی) - بنده هم میخواستم همین تقاضا را بکم و چون میخواهم بواسطه کسالت مرخص شوم آقای میرزا موسی خان مهاجر که مدیر کل وزارت پست و تلگراف بوده اند و مدتی است بابتند کار میکنند و از عملیات ایشان نهایت رضایت را دارم بسمت معاونت وزارت پست و تلگراف معرفی می کنم.

رئیس - آقای وزیر طرق هم استفاده بفرمایند لایحه را که دارند بدهند.

۵. تقدیم لایحه اعتبار راه آهن و مخارج کارخانه سیمان از طرف آقای وزیر طرق
وزیر طرق - بله لایحه ایست برای یک قسمت از مخارج راه آهن در سال که تقدیم بکم چون بکفتری از اول سال گذشته و یک مقدار مخارج فوری متبلا است و یک مقدار اشیاء خریده شده است که باید قیمت آنها تأدیه شود و بنظر بنده فوریت هم دارد این لایحه ولی بهماز آن که

آقایان ملاحظه فرمودند اگر موافقت کردند بانظر بنده که فوریتش را موافقت می فرمایند و لایحه امروز تصویب می شود و اگر هم موافقت نمی فرمایند که باید بکمیسیون برود آن را هم بنده حاضریم.

[۶- بقیه شور و تصویب لایحه بودجه کل]

رئیس - آئی دیبا

طباطبائی دیبا - بدیهی است لایحه بودجه کل ممالکی از لوابیحی است که در درجه اول حائز اهمیت است و عقیده بنده این است که هر چه در اطراف آن صحبت شود مناسب است ولی چون نقطه نظر اصلی دولت و مجلس این است که این لایحه زودتر تصویب برسد و حقوقات داده شود این است که بنده عرایض مفصلی ندارم فقط چند فقره اعتراضی بود که در کمیسیون بودجه آقای وزیر مالیه هم تشریف داشتند یعنی یک توضیحانی بود که آقای وزیر مالیه هم جواب عالی فرمودند که حالا بنده لازم میدانم در مجلس هم باید آن توضیحات داده شود که آقای وزیر مالیه و سایر آقایان وزراء که مربوط ایشان است آنها هم جواب بدهند. یک توضیح بنده راجع به کسر مالیات سالهای گذشته بود که در جواب آقای فوجی مفصلاً آقای وزیر مالیه فرمودند و بنده عرضی نمیکنم ولی یک فقره عرض بنده راجع باین فقره سوم است که مترقیه غیر مستقیم است چنانکه در کمیسیون هم عرض کردم مسئله مترقیه و غیره در قانون همیشه خطرناک است برای اینکه کله مترقیه غیر مستقیم در اینجا یک مبلغ متناهی است که نوشته می شود معلوم نیست که این مترقیه چیست ممکن است یک وقتی مالیه بپاید یک مالیاتی که خلاف قانون است از یک اشخاص مطالبه کند و اعتراض بکنند که این مالیات قانونی نیست آن وقت جواب بدهد که ضمن مترقیه است که در بودجه کل ممالکی تصویب شده است بنابراین بنده هیچ معتقد نیستم که این مترقیه و یا غیره نوشته شود و مقدم که این مترقیه را باید صورت های تفصیلیش را ضمیمه کند و بکمیسیون برود بدهد امروز که صحبت شد آقای وزیر مالیه فرمودند که ممکن است در اینجا یک لفظ «قانونی» اضافه شود یعنی نوشته شود عوائد مترقیه قانونی و بعقیده بنده این هم رفع اشکال نمیکند عوائد

این خلاف قانون مختصر هم ننده باشد یک اعتراض دیگر هم مربوط به آقای وزیر عدلیه است و آن مربوط به تحریر نر که است برای اینکه نوشته است عوائد اجرای قانون تحریر نر که که یک قانونی که بد ممکن است به مجلس بیاید و از تصویب بگذرد عوائدش را پیش بینی فرموداند ما که فعلاً همه چو قانونی نداریم و یک اعتراض دیگری هم که آقایان اعضاء محترم کمیسیون بودجه هم داشتند راجع به این نوزده هزار تومان عوائد مدارس است عقیده ما بلکه عقیده غالب آقایان این است که مدارس ابتدایی باید مجانی باشد این مبلغ مختصر که دولت در ضمن بودجه خودش می آورد می بینیم که در عمل چقدر اسباب زحمت برای مردم می شود مثلاً یک فقره که بچه خودش را میخواهد برد مدرسه که استطاعت ندارد از اول جوانی این بچه بیچاره بدبخت را باید عادت بدهد به اظهار فقر و پریشانی و فلاکت یعنی یک استشهادی تمام کند برای فقر و فلاکت و پریشانی آن بچه حالا قبول بکنند یا نکنند آن مرحله دیگری است خوب است که این مبلغ را اصلاً حذف بکنند و یک زحمت فوق العاده هم از مردم رفع شود یکی هم راجع باین قسمت است که امروز در کمیسیون بودجه صحبت شد عوائد مترقیه و غیر مترقیه این را بنده نمیدانم چیست یعنی دولت شب میخواهد و صبح پامی شود یک عوائد غیر مترقیه پیدا میکند البته همه عوائد مترقیه است این را هم توضیح بفرمایند و این خوب عبارتی نیست یکی هم سؤال بنده راجع به وزارت طرق است از آقای وزیر طرق. این مبلغی که اینجا نوشته شده است همان حقوق پرسنلی وزارت طرق است ولی عایدات وزارت طرق البته این نیست از مالیات راه هم تقریباً چهار میلیون و نیم وزارت طرق پول داده می شود این را بنده جهش را نفهمیدم چیست که در بودجه عمومی نمی نویسند بنده عقیده ام این است خوب آقای وزیر طرق یا آن جدیدی که دارند تقیسات خواهند کرد که این مبلغ جز بودجه بیاید و نمایش بودجه ای ماهم زیاد می شود عیبی هم ندارد. یکی هم راجع به دفع ملخ و سن بود چندین سال است یک اعتباری در مقابل دفع ملخ داده می شود من حقیقتاً هیچ فایده از این ندیدم نمیدانم دولت فایده دیده

است یا نه بنده عقیده ام این است که بایستی یک وسیله ای ایجاد کند که لا اقل این آفت کم بشود و زارع و فلاح یک قدری حالشان مناسب تر بشود این بود عرایض بنده. وزیر مالیه - عوائد مترقیه مستقیم و مترقیه غیر مستقیم چنانچه آقایان اطلاع دارند هر سال در بودجه هست و هر سال هم نمایش عرض شده است و در کمیسیون بودجه هم که بعضی از آقایان اظهار نظر فرمودند بنده بر دو صورتش موافق بودم و عرض کردم هر طوری میخواهند بنویسند اولاً این باید معلوم شود موقتاً در مجلس شورای ملی صحبت میکنیم و هیئت وزراء که مطابق قانون مسئول مجلس هستند اصلاً نباید احتمال بدهیم که یک مالیات خلاف قانونی بشود گرفت برای اینکه قانونی در آن باب ندارند و این برخلاف قانون اساسی است آن کسی که بگیرد مسئول است و باید مجازات شود پس در حدود قوانین آنچه که میگیرند انواع و اقسام است قریب پنجاه نوع است چهل نوع است و البته یک میلیون ریال ۵ میلیون ریال صد ریال عایدات دارد و در آخر آنها اقلام کوچکی است بنابراین اینها همه را عوائدش را جمع میکنند و میگویند عوائد قانونی مترقیه مستقیم همانطور که فرمودید صورت اینها عنقریب بکمیسیون بودجه داده می شود عوائد مترقیه مستقیم حق السعی بروان است حق ثابت و سائط قلیه است عوائد مستلانات قاطی که حالا باریه دارند هست جریمه پرداخت مربوط به مالیات است جریمه مستخدمین است که اگر ایسبه وطنی نباشند قانونش جریمان پیدا کند و از این قبیل چیزهاست و همه شان هم قانون مخصوصی دارند مترقیه غیر مستقیم هم عبارتست از حراج و ذبایح و جرائم و رومات و غیر اینها راجع به مالیات حق ثابت هم آقای خودشان توجه داشتند و مقصود هم واضح بود دولت هم همین نظر را دارد که این مالیات اصلاح شود و بیشتر شاید روی بنزین و امثال آن برود در این صورت این جا نمیتوانستیم این را بنویسیم زیرا که قانونش نگذاشته است راجع به حق الامتياز تلفون فرمودند در کمیسیون بودجه هم خدمتشان عرض کردم اولاً انتظار نداشتم که یک اعتراضی باشد که چرا زیاد است ولی در گذشته حساب حق الامتياز تلفن خیلی جالب نبود در همین سال

گذشته کمسیون هم کردیم و مأمورینی هم همین رانصیفه کردند و خیلی هم کار کردند و مبلغ عده هم وصول شد و عقلاً و فاعداً باید حق امتیاز تلفن خیلی زیادتیر باشد از این مبلغ برای اینکه هزار تومان معینش این است که در تمام سال ده هزار تومان فایده کرده باشد چون ده بکش است و حالا هم که از یکطرف خیلی زرفی کرده است و دست یافته است و از طرفی دیگر هم قانونی از مجلس گذشت که یک میلیون تومان دولت تخصیص داد که شرکت بکند و دست بدهد بدارباش حتی راهها و سبهای بین شهرها را در اینصورت اینه اید می رود که این مبلغ وصول شود و راجع به عایدات صدی وست و پنج نبت اسنادهم اگر در کمسیون بودجه فرموده بودند مشروحاً عرض می کردم اشتباهی پیش نمی آید و حقیقتاً اینطور نیست که بجزانه دولت نرود و این اشتباه لفظی بوده است البته عوائد میرود بجزانه ولی باید به صرف خودش برسد و یکشاهی به صرف دیگری خرج نمی شود متها این است که پارسال آقایان اعضاء کمسیون را ما زحمت دادیم دو بودجه بایستی میاوریم مثل محل صدی نیم معارفی از آنجا هم یک حواله مخصوصی صادر بشود ما جمع کردیم عوائد صدی وست و پنج نبت اسناد را و جزو عایدات آوردیم و آن برای آنکه از اوماند برای مصارف تشکیلات نبت اسناد و اینها در مخارج گذاشتیم بقیاش هم جایی دیگر نمی رود در باب عوائد منفرد که در ضمن بودجه هست در منفردهای دیگر عرض کردم البته عوائد منفرد مختلف و متعددی موجود است فرمودید که آدم شب می خوابد و مسبح که بیدار بشود یک پولی پیدا میکند پارسال اتفاقاً همینطور شد بستی یک دقیقه هم پیدا کردیم مبلغ کلی هم الحمدلله عایدات دولت شد و هیچ هم مشرق نبودیم و بنده هم نمیخواهم عرض کنم که همین منفرد کافی است و اگر بخواهد بداند منفرد از چه قبیل است و اولاً ملاحظه فرمودید مالیات املاک عروسی را ریزش را بقیایش را نوشتیم مال جنکلهامان را نوشتیم ولی سارین هم بقیالی دارد که برای هر کدام اگر بخواهم بقیایش را بریزیم دو هزار تومان بقیالی آن سه هزار تومان بقیالی آن این مشکل می شود کلیه مالیات های قانونی که بقیا دارد

وصول می شود و یک قسمی هم هست که پیش مأمورین وصول مانده است این را نمیتوانیم بقیا بگوئیم برای این که پیش مأمورین وصول مانده است حسابهایش را دارند تصفیه میکنند و البته مسلماً بعضی قوانینی که خود آقایان هم انتظار دارند یکی دونا خواهد بود که بعد از گذشتن آن عایداتی برای مملکت پیدا خواهد شد نمی توانم عرض کنم چقدر ولی عایداتی دارد یکی هم فروش بعضی املاک است املاکی که در عوض مطالبات مردم گرفته می شود اینها قابل فروش است خالصه نمی شود از این قبل چیزها هست اما راجع بدفع مبلغ همین نکته را که آقا تذکر دادند خود دولت هم کمال توجه را باین مطالب دارد و شاید اقداماتی که در دفع مبلغ میشود آنرا دریکه لازم است نتیجه گرفته شده و شاید بعضی صحیحش نرسد البته ممکن است ولی اگر این را دلیل بگیریم و حذف کنیم و نگذاریم برای دفع مبلغ این نمی شود ولی دولت تصمیم گرفته است که در هیچ موقعی هیچ حواله پرداخته نشود مگر اینکه به صرف صحیحش برسد راجع می تواند تحریر تر که هم خود آقای وزیر عدلیه بفرمایند اما راجع بایجاد مدارس ابتدایی غیر مجانی بنده در کمسیون هم عرض کردم که مخالف نیستم شخصاً و نظر آقای وزیر معارف را هم در این قسمت جلب کردیم و ایشان هم موافق هستند و بنده می توانم عرض کنم و آقای دکتر طاهری یادداشت فرمودند گویا هفت هزار و خورده است این را از عایدات حذف کنند ولی نمی میکنم آقایان برای اینکه حسابان بهم نخورد همان جزء عوائد منفرد باشد.

وزیر عدلیه - دوقههتی را که نمابنده محترم توضیح خواستند یکی راجع بایجاد صدی وست و پنج نبت اسناد بود که آقای وزیر مالیه توضیح دادند و گمان میکنم که قانع شده باشند بستی بهوجب آن اصلی که آن عایدات وضع شد که قانون گذاشته شد که آن اصل محفوظ بماند ذره هم مخلف نشده است و البته انحراف هم نخواهد شد و البته بهخارج تشکیلات عدلیه خواهد رسید و یکی دیگر راجع بقانون تحریر تر که بود البته چون توضیح خواستند بنده ناچار هستم یک توضیح مختصری بدهم خودشان باید سابقه داشته باشند که این لایحه را قبل

از اینکه داده شود بمجلس بطور مشورت قبلی هم در کمسیون مطرح کردیم آقایان نمایندگان هم البته مسبقاً هستند وزارت عدلیه و دولت باید بیشتر سعی کنند که از یکطرف ناممکن است جلوگیری کنند از وقوع دعوی و اختلاف و بعد هم وقتی که یک دعوائی شد تشکیلاتی باشد برای حلش وای بنده خیال می کنم که همیشه باید مراقبت کرد و جلوگیری کرد از وقوع اختلاف و دعوی و آن مهمتر از این است که بد انسان حل کند و مخصوصاً یک وسائلی را باید ایجاد کرد که اگر دعوائی پیدا شد سهولت بشود تشخیص داد روی همین زمینه قانون نبت اسناد آمد روی همین زمینه اسناد رسمی تهیه شد که حالا دارند مردم راحت می شوند برای اینکه حتی الامکان یک قسمت از دعاوی را جلوگیری میکند و قانون تحریر تر که هم که هنوز قانونی نیست و بعد انشاء الله میکنند آن هم از برای همین است غالباً دیده ایم یک کسی که مرد بعد از چند سال نازه کشمکش شروع می شود وقتی که یک طلبکاری می آید میگویند که دارائی آنقدر نبوده و این هم بهر که تعلق نمیگردد در آن موقع کمترین اتفاق افتاده نه طلبکار این کار را کرده که باید مطالبه کند و نه کسی قانع کرده است قانون تحریر تر که هم روی همین قسمت است که کشمکش پیدا نشود قانون تحریر تر که که بدخواهد آمد برای این است که اگر یک وقتی یک کسی مرد یکی از طلبکارهای او یا یکی از ورته قانع کرد که در این موقع بایند و صورت دارائی را بردارند که معلوم بشود تر که چه اندازه است و اگر بعد در آیه دعاوی پیدا شود بین خود ورته یا اشخاص خارج معلوم بشود که تر که در حدود آن صورتی است که برداشته شده است این قانون در تمام ممالک دنیا معمول و مرسوم است و خیلی هم مفید است لایحه اش را هم تهیه کرده ایم در دوره گذشت هم میخواستیم تقدیم کنیم بمجلس ولی باشکالی برخورداریم و آن این بود که این قانون بالطبع یک عوائد مختصری دارد و بالطبع یک مخارج مختصری هم دارد دیدیم قانون را اگر میاورم مخارج آن کردن وزارت عدلیه را میگیرد برای اینکه آدم میخواهد و ما هم با مخارج سنگینی که داریم نبت بکارها مان البته نمیتوانیم این را تحمل

کنیم و لولایتکه سه هزار تومان هم مخارجش باشد این بود که به آقای وزیر مالیه عرض کردم عوائدش هم می رود جزو عوائد عمومی این را که با آقای وزیر مالیه موافقت کردیم که اینکار را یک قدری تأمل کنیم وقتی که بودجه می آید البته عایداتی که پیش بینی شود گذاشته می شود جزو عایدات مخارجش هم گذاشته می شود جزو مخارج حالا این فرع بر این است که این قانون باید بمجلس و تصویب شود اگر گذشت و تصویب شد این عایدات پیدا می شود و مخارجش را هم میکنیم

رئیس - آقای مؤید احمدی
مؤید احمدی - همان قسم که آقای قهیمی فرمودند و موقع گذشتن بودجه موقعی است که هر یک از آقایان نظریاتی که دارند اظهار کنند بکی موقتش این است بکی هم موقعی که بر گرام می آید در موقع بر گرام که موقع بما نرسید وقت تنگ شد و مذاکرات کافی شد این است که بنده نظریاتی که داشتم میخواهم حالا بمرض رسانم. اولاً موضوعی را که بنده میخواهم عرض کنم چون هیئت دولت و بهر گرام دولت اتفاق آراء رأی داده شد و محل اطمینان همه آقایان هستند اگر عرض میکنم تذکر است و نظریات خودمان را بگوئیم و اعتراضی نیست. عرض کنم بنده چند تذکری داشتم میخواستم عرض کنم اولاً وقتی که ورته بودجه را نگاه میکنم خیلی خوشوقت می شوم که واقفاً بودجه مملکت ما امروز به پنجاه میلیون تومان بالغ شده است و خیلی واقفاً جای تشکر است اما وقتی که روی تقسیمات بودجه میرویم قسمت معارف را وقتی می بینم خیلی بنظر کم است صبحه هم همینطور این دو محل خیلی کم دیداراش منظور شده است و بنده یک نظری دارم البته مخارجی دولت در نظر دارد که اهم از اینها شاید باشد ولی بنده نمیدانم چرا وزارت معارف لایحه اوقاف را نمی آورد بمجلس شورای ملی یک مردمی در این مملکت سالهای سال املاکی را وقف کرده اند مخصوصاً برای تدریس برای درس خواندن و برای مرضخانهها بالاخره جهت امور خیریه و عام المنفعه و الآن معلوم نیست در چه حاله است بلکه میخواهم عرض کنم الآن یک عایداتی هم میگیرند معلوم نیست که بچه حال می رود اگر اشکالی

هست که از مردم چیزی نمیگیرند بنده صورت میدهم يك قسمتی که بنده از کرمان اطلاع دارم که از چه مردمی و چه پولهای گرفته میشود این پولها کجا می رود؟ از متولی پول گرفته میشود املاک مردم که متولی خاصی دارد بزیاده میگذارند معلوم نیست که رئیس اوقاف چه حقی دارد که املاک مردم را بزیاده بگذارد لکن در بودجه هیچ اسمی از اوقاف نیست در پرگرام دولت که برروز قدیم شد اسمی از اوقاف نبود چرا باید يك منبع ثروت بزرگ مملکت معلوم نشود در چه حال است بنده عقیده ام این است که دولت باید يك لایحه تنظیم کند و باورند به مجلس و يك ترتیبی برای اوقاف بدهد که اگر يك چیزی از مردم گرفته میشود اقلاً صرف معارف و صحبه شود و به مصرف خودش برسد ما عقیده داریم که اوقاف بر حسب آنچه که وقف شده است عمل شود الا آن که اول محصول است مأمورین اوقاف نوبی دهات هستند این ده نصفش وقت است این زمین پنج منش وقف است و معلوم نیست که چه می شود و کجا می رود و این يك تذکر بنده بود که اختیارات دولت در نظر بگیرد يك لایحه برای اوقاف که شاید تنظیم هم شده باشد باورند به مجلس شورای ملی در کمیسیون معارف و اوقاف درش بحث شود باید به مجلس و تصویب شود و این يك منبع عایدات مشروع خوبی است که به مصرف خودش باید صرف شود این يك نظر بنده. نظر دوم میخواستم فقط تذکر بدهم راجع يك موضوعی که در فصل ۱۶ بودجه يك مبلغی را پیش بینی کرده است دولت برای يك مصارف عام المنفعه و در این بنده يك نظر داشتم که می خواهم مرض برسانم و آن این است که البته تصدیق میفرمائید که مملکت ما يك مملکت فلاحی است و در آن قسمت البته باید کوشش شود و بنده يك قسمت را اطلاع دارم که آن در جبرفت است همه آقایان میدانند که رودخانه هری رود در بلوچستان از زمین میجوشد از سه فرسخی به پور می آید و تمام اراضی جبرفت را طی میکند و میرود جازهوریان که يك قطعه است که در آنجا گرداب می شود و البته در آنجا بدریا وارد می شود از این آب هیچ استفاده نمیشود الا اینکه حالا قنات

در چهار سال پیش از این نه میلیون بوده است و الا آن اگر بحساب صحیح حساب کنیم سی و شش میلیون پول از مردم گرفته میشود و صدائی هم در نمی آید چون يك مالیاتی است که تماس با افراد ندارد لکن این سه میلیون چون تماس دارد با مردم همه فریاد میکنند از دست مأمورین در حالیکه بنده اطلاع دارم که نه آقای وزیر مالیه و نه سایر وزراء هیچ اراده ندارند که بقدر خردلی ب مردم تعدی شود اما چاره نیست در کیفیت وصولش تعدی می شود عقیده بنده این است که همین طور که در سایر قسمتها رو به تنجید و تمدن رفتیم این را هم تغییر بدهیم و امتحان بکنیم بهینیم چطور می شود این مالیات را برداریم و مردم را راحت کنیم و در جای دیگر وضع کنیم این يك عرض بنده بود عرض دیگر بنده راجع به مالیات تریاک است که بنده کرازا در مجلس شورای ملی در پشت این فریون در چند موقع دیگر هم عرض کرده ام و آن این است که ما آن وقتی که تریاک در صحرا هست مالیات ازش نمیگیریم و لیس میکنیم برود بیرون بد میرود از قاجاق و فلان و اینها و این پازنها نمیگیریم خاطر من هست دوره گذشته در همین جا وقتیکه بودجه میگذشت این عایداتی که برای انحصار تریاک نوشته بودند بنده اینجا گفتم و در صورت مجلس هم که رجوع کردم بن عبارت یاد آمد که آقای وزیر مالیه عرض کردند که این مبلغ عاید نمیشود سال دیگر شاید از عایدات کسر داشته باشیم و وقتی بیرون رفتیم آقای عراقی فرمودند که معلوم نیست شما سال دیگر و کبل باشید چون دوره بر میرسد حالا که رجوع کردم دیدم بلی نیست و هشت میلیون ریال از عایداتی که در نظر گرفته شده کسر شده است یعنی چهل و دو میلیون عایدات پیش بینی شده بود و بنده بحساب صحیح عرض میکنم که این پیشنهادی را که کرازا بنده عرض کرده ام اگر عمل کنیم هشت میلیون عایدات بینی هشتاد میلیون قران عایدات زیاد می شود ولی این پیشنهاد بنده خیلی دشمن دارد و دشمنهای آرام می توانم عرض کنم چه اشخاصی هستند عرض کنم این مالیات روی اراضی است و بطور تحقیق در ایران يك میلیون جریب زمین تریاک زراعت میشود مطابق احصائیه ها که در اداره انحصار تریاک است ما

جریبی پنج تومان بگیریم (مالك مدنی - زیاد است آقا. دو تومان) زیاد است خوب دو تومان - تومان در مجلس کار نداریم در اصلش موافقت میفرمائید مبلغش يك تومان باشد عرض کنم که بقول آقا جریبی دو تومان (اگر - هیچ نگیرند) نه هیچ نگیرند که نمیشود تحدیدش هم دست دولت است من اول سال میخواهم تریاک زراعت کنم بمالیه محل منویم که من میخواهم در حسن آباد محکم پنج جریب زمین زراعت کنم جریبی هر قدر که اجازه داده شد این اجازه ها را که میگیرند قبض میدهند هر قدر که وضع شد قبض میدهند که در موقع تریاک این حق الجریب را بدهم اول محصول مأمور برود جریبی پنج تومان سه تومان یادو تومان (بفرمائید آقا) هر چه قانون وضع شد بگیرند دیگر وصولش اشکالی ندارد قاجاق دیگر ازین میرود خوب حالا تریاک راجه میکنم این دو مصرف دارد يك مصرف داخلی و يك مصرف حمل بخارجه که امروز می بینید چطور است. آقای وزیر مالیه فرمودند که تا کس را تزل دادیم و آقای افسر هم روی همین فرمایش تلگراف کردند بخراسان همین مبلغی که الا آن فرمودند هشتاد و سه لیره از صندوقی که می گرفتند او را تبدیل کردند به صد و ده الی دو صد دلار دلاری سه تومان هم حساب کنید باز همان قدر می شود ۲۷۰ دلار همان قدر می شود يك تخفیف خیلی جزئی می شود این مسلم است که اثر نداشت در حمل تریاک و عقیده بنده این است که يك مبلغ را از اراضی بگیرند و يك مبلغی هم تا کس را تزل بدهند مادامیکه این میرویم که صادراتمان را زیاد کنیم و مالیات بگیریم شما صورت همین بودجه را که نوشته اید میخواهید وصول بکنید این را روی اراضی بیندازید جریبی سه تومان چهار تومان پنج تومان از اراضی بگیرند. آنوقت صندوقی چهار صد تومان در گمرک نگیرند آنوقت مصرف دارد در خارج بازار هم این قدرها داریم اشخاصی که داخل مذاکره هستند میدانند زیاد میرود میفرمایند نمی رود این طور نیست آقا آنوقت درست نمی شود و بنده هم بروم يك صندوق بخرم بفرستم بازار هم اینقدرها دارد آقای وزیر مالیه بهتر میداند داخل مذاکره هستند سالی شش هزار صندوق مسدود از ایران

صادر می شود و اگر تا کس را کم کنند مسلماً بیشتر حمل خواهد شد دست است حالا نبرود زیرا با ۸۳ لیره یا ۱۸۵ دلار البته نبرود لکن اگر صندوقی سیصد تومان چهار صد تومان باشد مسلماً حمل می شود هم بدالك نمدی ننده است هم بر عیت هم بودجه دولت تکافو کرده است و هم به مملکت خدمتی شده است یعنی يك متاعی صادر شده است و يك پولی باین مملکت وارد شده است این راهم وایند ویکسال امتحان بفرمایند بار سال امتحان کردند که هشتاد میلیون ریال عاید نشد و ۴۲ میلیون ریال عاید شد یکسال هم این کار را بکنند ولی البته این کار را حالا دیگر نمی شود کرد برای اینکه وقت گذشته است لکن البته در نظر بگیرند برای سال آتی و عرض کنم که يك قانونی بیاورند به پستد بطور می شود اگر خوب نشد دوباره بر میگردد يك قانون تریاک از دوره دوم شروع شده است تا حالا که نهمین دوره است چند جور عوض شده است پست جور تغییر کرده است يك جور هم این امتحان را بکنیم به اینم چه می شود اگر برای دولت منفعت کرد بسیار خوب از آنطرف آقا این افاضاتی که در راهها هست که بار مسافر را باز میکند و توی خانه های مردم میریزند در دهات در بلوکات اینها را باید موقوف کرد و اینها بنده بنده در نتیجه قانون جریانه بکلی از بین میرود و باید این را در نظر بگیرند که این بشود راجع به ایالت مستقیم يك تذکری امروز بکفر از مالکین رفسنجان بنده منزل بود يك صورتی بیرون آورد که در میزبانی ها اینطور می شود در قانون میزبانی هست که آفت اگر به محصول رسید باید به ایالت اطلاع بدهند محصول رفسنجان هم پسته است و يك صادره خوبی است از ایران الان گویا بکنن دو تومان ۲۴ فران میخرند میگفت آفت رسید پارسال به پسته و شیره زد من باداره ماله نوشتم که آقا این جا من پارسال صد و خرده مایات دادم حالا این پستش از بین رفته است اولاً رئیس ماله نوشته بود که باید يك انومیل معین کنید که پیابند مایه کند در صورتیکه انومیل رو نیست آن راه نمیدانم چندز مخارج دیگر بدهد که مأمور و متخصص بایند و مشاهده کنند و البته تمام اینها عیب مایات مستقیم است و اینها

را اشتغال بهت مخرم دولت در نظر بگیرند و برای سال آتی اصلاح کنند یکی هم راجع بدفع آفات بود که این را به آقای فرخ باید تذکر بدهم همان شخص قل میکرد که وقتی شکایت کردم بدون از شره زدن درخت پسته منحصراً آمد در باغ برای اینکه درختها را بپزند درخت گلانی را از درخت پسته فرق نداد (خنده نمایندگان)

وزیر مالیه - اگر درست خاطر آقایان باشد ملاحظاتی آقای مؤید احمدی پنج مطالب بود گویا راجع باوقاف راجع بدینها مخصوصاً سه جبرفت راجع به ایالت مزروعی و راجع به تریاک و پنجش هم البته راجع به مأمورین دفع آفات بود و درجه علم آنها در باب اوقاف و سبندی بنده جوایی ندارم بایشان عرض کنم و کاملاً موافق هستم و دولت در نظر دارد که لایحه برای اوقاف به مجلس بیاورد و تأخیر هم شده است ولی همه تصدیق دارند و باید بیاورند شخصاً هم خود بنده عقیده ام این است که هر چه مال يك شخص معینی نیست و مال عامه است بهر اسم و رسمی که باشد باید تحت نظارت مایه باشد نه آن چیزی که از مردم گرفته می شود بتوان مایات بلکه بهر عنوانی که گرفته می شود باید مأمورین دولت و وزراء که از طرف مجلس شورای ملی و دولت مأمور هستند برای گرفتن و خرجش نظارت کنند و این البته در قانون اوقاف منظور خواهد شد. سبندی هم یکی از چیزهای لازم و مهم این مملکت است که باید واقعاً در درجه اول اهمیت قرار داد و باندازه تناسب بودجه هم سعی می شود و خواهد شد اداره قلاحت سابقاً هیچ وجود نداشت از دو سال با نظر طرف تأسیس شده است و بودجه اش هم کم کم انبساط پیدا میکند و این کارها هم درست خواهد شد راجع به ایالت مزروعی بنده درست ملتفت نشدم يك نکته فرمودند که مایات مزروعی را موقوف کنند و مایات بر عایدات بگیرند این مالیاتی که از املاک مزروعی گرفته می شود همان مالیاتی است که از عایدات آنها گرفته می شود فقط عیبی را که تصور می فرمودند این است که مأمورین مایه با مؤذبان خیلی نزدیک میباشند و به دهات و علائق میروند برای وصول این شاید اسباب زحمت مردم در بعضی جاها بشوند

ولی این را که خود آقایان قانونی گذراندند که مؤدی خودش بیاورد بدهد و دیگر مأمور نرود و اگر هم بیاورد بدهد جریمه بدهد عقیده ما هم این بود که جریمه خیلی زیادی بدهد و آقایان خیلی جاه زدند که جریمه اش را کم بکنند این باید بیاورد حتماً بدهد و به آوردن و دادن عادت بکند و اگر هم بیاورد جریمه معتدبهی ازش بگیرند که این کار موقوف شود يك اثر صد در صد است که نیست برای اینکه هزار نفر مأمورین وصول را بکی یکی مراقبت کنند که در يك جالی کار خلافی نکنند راهی بهتر از این نمیدانم که مؤدی را مجبور کنند که خودش بیاورد و بدهد این صرفه و صلاحش بیشتر است اما اینکه مایات مزروعی را اساساً ملتی کنند بنظر بنده هر چه فکر کردم در اینجا مطلق درستی ندارد برای اینکه هر کس هر چه از آب و زمین و خاک آدمی آورد باید يك چیزی برای مصارف عمومی مملکت بدهد و این اساس مایاتهای مملکتی است که همیشه بوده است مایاتهای بر عایدات زیاد شده است و باید آرزو کرد که مایاتهای بر عایدات بطوری عادلانه وضع شود و تقسیم شود ب مردم که از مایاتهای غیر مستقیم کسر شود بدریج نباید همیشه در نظر گرفت که میگویند وقتی که صحبت می شود میگویند آقا از فلان کس چرا گرفته می شود میگویند حیر از مصرف کننده میگیرند خوب مصرف کننده بدبخت هم باید تحصیلش باندازه باشد غیر مستقیم را که ملاحظه کنید به مصرف کننده تحمیل می شود باید پامته که از کورک وارد می شود يك چیزی تحمیل شود و به آن آدمی هم که خودش آدمی آورد باید يك چیزی تحمیل شود اما در قسمت تریاک و مایات جریانه باید عرض کنم که ما مخالفتی نداریم بنده شخصاً هم موافق بودم که اگر يك راهی پیدا شود که به خود اراضی تحمیل شود خوب است ولی بدبختانه باید افراز کنیم که ماهیچه راهی پیدا نکردیم بالاخره عاقبت باین جا منجر شده که یکی از آقایان که الان اینجا تشریف دارند عرض کردند که شما يك لایحه بنویسید بیاورید اگر درست شد بنده فوراً بیاورم به مجلس و هر کدام از آقایان که این را بفرمایند این جواب را در مقابلشان میدهم که اگر يك کسی يك راهی پیدا کند که این عملی شود بنده حاضر

ولی مایه مشورتها مان هر چه کردیم نشد ولی حالا اگر درست ملاحظه بفرمایند آنچه آقای مؤیدی احمدی در این موضوع اظهار میدارند درست عکس آنچه است که راجع به ایالت مزروعی میفرمایند یعنی حالا نا-شان کم است مأمورین با مردم ولی اگر روی مزروعی برود باید خودش برود سرخرمن به پسته که باران آمده است یا نیامده است محصول پسته آمده یا نه حالا تریاک گرفتن مایات انحصار تریاک و دخانیات يك مایهی حاد و يك محاسنی که همه صاحبان محصولات آرزو دارند این شکل مایات بپردازند ولی معايش شاید در طریقه اجرائش باشد که بفرمایند مقشبن در راه می ایستند و مزاحم مردم می شوند اینها را هم میخواهم عرض کنم که بشدنی کم شده (مؤید احمدی - عشر شده است صحیح است) که تقریباً موقوف شده است (صحیح است) اما اینکه فرمودند عایدات کسر شده است بنده اول عرض کردم که عایدات کسر نشده است از حق الصدور کسر شده است که آنهام اختیارش دست ما نیست ولی بموجب قانونی که گذشت و بدون اختیار داده شد که از اثر بکنند عایدات داخلی خیلی زیادتر شده است نزدیک به بیست میلیون تومان رسیده برای اینکه قاچاق موقوفه شده است تقریباً و آن کسبکه مصرف میکند کاش مصرف نکند ولی اگر میکند خوب است از روی باندول بگیرد و بی باندول نباشد اما در این که پائیم این را بر اراضی تحمیل کنیم این تریایی را که ایشان فرمودند این عملی نیست اول از اراضی يك چیزی بگیریم بدهم از هر کسی که صادر میکند يك چیز دیگر این معنی این است اینکه صادر می شود خیلی گران تر از این بشود که در داخله مصرف می شود و برای اینکه این کارها را نکنیم تمام آنچه میگیرند از اراضی گرفته شود این خیلی گران و فوق العاده اسباب زحمت میشود و اگر به آن تریایی بگیریم در هر جریبی شاید شصت تومان باید بگیریم حالا آن را کنار میگذاریم اگر همین پولی را که الان میخواهیم بگیریم بخواهیم بگیریم جریانه هر جریبش شاید پست تومان باید بدهد (انصر - پست تومان ۱) بلی حساب کردیم تمام حسابش را کردیم هر جریبی پست تومان است و بنده شخصاً شك دارم بعد از مطالعات که بهر

جریبی چهار تومان بخواهند از این مردم بگیرند این مقدار وصول نخواهد شد قبلاً عرض کردم معايش چنانچه فرمودید همین است که قنیه در راههای میکند ولی دخانیات و تریاک يك محسناتی دارد که تمام این مملکت و هر مملکت دیگری در دنیا اقصی امالشان این است که باین تریاک گرفته شود اگر با املاک مزروعی بکنند مثلاً که برنج که میکاری پیور بگذار در انبار و هر وقت بناجر فروختی آن هم برد طهران فروخت تو با مالیات بد در حالیکه این طور نیست ما مالیاتش را میگیریم بعد آن خودش میرود و میفروشد در صورتیکه اگر در انبار باشد اولاً مساعد باو میدهند که بکارند وقتی که عمل آورد اداره دخانیات پول میدهد بزارع که بکارند و مساعدش را هم ازش نمیگیرند میگویند یا بگذار توی انبار مال خودت است او هم میرود يك مشتری پیدا میکند و جنس خودش را میفروشد آن تاجر هم میگوید مالیات بگیر من می برم طهران و جواز زرد بهش میدهند تا وقتی که وصول کنند از مصرف کننده هم منظور است تریاک آن مرد که تریاک کاشته مال خودش را در انبار بگذارد مافقط درب انبار را محافظت میکنیم که قاچاق نکند و می آورد مالیاتش را میدهد املاک مزروعی که اینطور نیست قانونی که پیشنهاد کرده بودند این بود که يك عشرش را پیش از وقت بگیرند آنوقت همان يك عشر مالیات می شود و پس و باقی را نخواهند داد و باز باید مأمور مایه برود رسیدگی کند بالآخره لحاف و فرش و اثاثیه او را بفروش برساند و جزء مالیات محسوب دارد در صورتی که حالا اینطور نیست تریاک وقتی فروخته شد مالیاتش گرفته می شود اما حالا نمیخواهم عرض کنم که کانی را منضم است که آن حدی را که ایشان فرمایند و همه ماها هم مایلیم يك قدری این قنیه و مراقبت و نظارت انصار تریاک موقوف شود و از طرف دیگر هم اگر همین تریاک وصول باشد شاید خیلی عادلانه تر باشد ولی البته باید میزانی گرفت که بهر کس که صادر میکند بعد مالیات را بهش پس بدهند این اشکال را مادر این باب داریم اما آن نکته آخری جوابش با آقای رئیس صنعت و فلاحت است و خودشان هم خواهند داد ولی عرض کنم

که البته این نکته را جدی منظور نداشتند زیرا که ما در طهران هر سال شاگردانی برای این منظور میفرستیم برای اینکه این نباتات دنیا را از هم دیگر بشناسند. اگر نوقشان این باشد که مأمورین رفتنجان هم این نباتات را که لا بشناسند و اشتباهی نکنند که شخصی به این کمالی را در طهران هم نداریم و این فرمایش هم که اظهار میکند حاکی از میل به ترقی است ولی باین زودی عملی نمی شود.

رئیس صنعت و فلاحت - فرمایش نماینده محترم نسبت به مالیات دایره دفع آفات گمان میکنم برای این بود که چون آقایان قدری در خشکی بودند خواستند تریخی شده باشد زیرا همچو موضوعی هنوز پیش نیامده است که متخصص رفتنجان فرستاده شده باشد. اگر چه این دایره خیلی دایره کوچکی است و جدید الوالده است ولی نسبتاً عملیاتش خیلی امید بخش و مطلوب است در سه ماهه آقایان نمایندگان مازندران هم حاضرند که عملیاتی در قسمت مرکبات کرده اند و ناچه اندازه هم مفید واقع شده است (صحیح است) (صحیح است)

مفید وزارت داخله - چون نماینده محترم اشاره به قسمت صحیه فرمودند خواستم خاطر محترم آقایان اعضاء مجلس را معطوف بدارم که دولت کاملاً توجه داشته و دارد و راجع به مؤسسات جدیدی برای صحیه معالمان دقیقه شده است از قبیل تأسیس يك مرخصخانه بزرگی و سامان تریوم برای مسولین و هم منظور ساختن قرنطینه های لازم در مرحدات خشک کردن باطلاقتها برای جلوگیری از مالاریا و از دیار استمال که که این معالمان تحت نظر است و به موقع اجراء گذاشته خواهد شد بطور الا هم فالاهم و اما راجع به قسمت رادیولوژی که فرمودند همان وقت که از طرف ایشان بین اظهار شد بنده قنیه را تحت تعقیب قرار دادم و يك خلاصه از دفاتری که راجع به قسمت رادیولوژی است خواستم و آنها را مطالعه کردم بطور کلی خیال میکنم که در خارج اشکال قضیه قسمت رادیولوژی غیر از این است که حقیقه نشان میدهد چون سرویس رادیولوژی يك قسمت است و راجع بفقره است که در مرخصخانه دولتی است و این قسمت تقاضی کننده خیلی دارد متجاوز از چند هزار نفر است البته اینها را باید

بپوشه وقت بدهند و البته نوبه اشخاص هم به دوازده ماه و سیزده ماه طول میکشد و از آنطرف هم آقایان اغیاء که باید این قسمت را بگذارند برای فقره نمیخواهند به آن سرویس اختصاصیکه مربوط است بهمان رادیولوژی مراجعه کنند آنها هم تشبیهات و تویلات میچربند و میخواهند در آن سرویس رادیولوژی استعلاج کنند مقصودم این بود که بعضی مجلس برسانم که این بواسطه این است که سرویس کم است یکی هم در منزل آن شخص است که متصدی این کار است (فهمی - همین است عیش) و از طرفی هم اشخاصی که بتوانند کاملاً ابقاء وظیفه نسبت باین قسمت بکنند در مملکت کم هستند همینطور که عرض کردم قسمت کلبه تأسیسات صحی هم باز محتاج است باشخاصی علمی و فنی که فقط با پول نمی شود انجام شود یعنی کارهای بوروکراسی نیست کارهایی است که باید با علم و فن انجام بدهند این است که البته ابتکارها باید بتدریج انجام بگیرد و اشخاصی که از مدارس خودمان یا از خارج می آیند و میتوانند که احتیاجات اداره صحیه را کاملاً ابقاء کنند این است که از هر حیث قضیه کاملاً تحت توجه دولت است مخصوصاً همانطور که اعلیحضرت شاهنشاهی نسبت باین قسمت هم توجه مخصوصی فرمودند و فرمایند و البته آن چیزی که در حدود مسؤلیت بنده باشد کمال مراقبت را خواهم کرد (کافی است)

معاون وزارت معارف - اگر اجازه فرمائید مختصری عرض کنم. یقیناً که آقای مؤید احمدی راجع باوقاف فرمودند يك قسمتش را می توانم عرض کنم راجع بقانون اوقاف که فرمودند قانون اوقاف در دست اقدام است و آقای وزیر مالیه هم موافقت فرموده اند البته تهیه می شود و به مجلس تقدیم می شود اما راجع به دو موضوع دیگر که یکی مزایده املاک اوقاف باشد بنظر بنده این جا حق دولت است برای اینکه اینجا قانون حق نظارت داده است در اوضاع اوقاف و ناظر حق دارد که غبطه وقف را داشته باشد و اگر مناسب دانست بفرماید بگذارد (مؤید احمدی - چنین حقی ندارد) عرض دیگر هم این است که فرمودند بولمانی گرفته می شود آنچه قانوناً گرفته می شود يك

املاک مجهول الهویه است که وزارت معارف میگیرد و بهمخارجی که لازم است برسد برساند و ممکن است آقای مؤید احمدی رجوع فرمایند بوزارت معارف و معارف آن را ملاحظه فرمایند و اگر وجوه دیگری است تنی میکنم تصریح فرمایند چه وجوهی است گمان میکنم چنین وجوهی گرفته شده باشد اگر گرفته شده باشد البته باید به مقامات صالحه رجوع شود

رئیس - راجع بکفایت مذاکرات فرمایند

رهنما - بلای شده با کفایت مذاکرات مخالفم و تنی دارم آقایان محترم اجازه بدهند در بودجه که يك مسئله اساسی است و آقایان نمایندگان حق دارند مطالعه و اظهار نظر فرمایند مطالب خودشان را بگویند و الا در ظرف یکساعت بودجه گذراندن بین يك چیزی معنی است (صحیح است)

رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند (عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. آقای دکتر ماک زاد

دکتر ماک زاد - حقیقه بنده بدو از این رویه مجلس اظهار تأسف میکنم که گاهی می شود که يك مسائل خیلی مهمی مورد بحث می شود و بعضی از آقایان مثل این است که وظیفه شان این باشد که بگویند مذاکرات کافی است (عده نمایندگان - این چه حرفهایی است مرتد) (زنگ رئیس)

دو موضوع مهم در اینجا زیدو تشکیل مجلس و معرفی دولت مورد بحث و مطالعه مجلس حقاً باید واقع شده باشد یکی راجع به برگرام دولت بود و یکی راجع به بودجه مملکتی البته اگر بقانون اساسی که البته همه مراجعه فرمودند توجهی شود یکی از مهم ترین وظایف مجلس شورای ملی نظارت در مسئله بودجه است مخصوصاً به عقیده بنده در ایران قضیه بودجه خیلی اهمیت دارد زیرا که بجلاوه جنبه مالی که دارد نظیر تشکیلات مملکتی هم هست و غالباً دیده شده که دولت تغییرات و تشکیلاتی که داده است همیشه بصورت بودجه بوده است بنده در قسمت موقیعت دولت و وزارت مالیه در تعدیل بودجه و البته اضافاتی را هم که امسال با دارت داده اند خیلی

مشکرم و عقیده ام بر این است که مخالفی ندارد ولی فسنی را که بنده معتقدم این است که اعتبارات بطور عادلانه و با احتیاجاتی که ادارات مختلفه دارند بقیده بنده به آن نسبت تقسیم نشده و خواستم که این قسمت را بمرض مجلس شورای ملی برسانم بقیده بنده مهم ترین موضوعی که باید از برای حال و مخصوصاً از برای آینه مورد توجه يك هیئت دولت مصلحتی واقع شود این است که سعی کنند دولت اشخاص قوی و دانشمند برای مملکت تهیه بکند و این منظور بقیده بنده ایجاد نمیشود مگر این که يك قسمت از بودجه مملکتی را صرف پیشرفت امور معارف و صحه بکند

بعضی از نمایندگان - عده کافی نیست آقا

رئیس - ناطق را بیج و سبیله نمیشود از مذاکره منع کرد. آقا بفرماید بیانات ناانرا

دکتر ملک زاده - اجازه بفرمائید عده کافی بشود.

رئیس - بفرمائید

دکتر ملک زاده - چون در این چهار جمع صحبه آقای فیهی

تذکراتی فرمودند و از طرف کفیل محترم وزارت داخله هم مذاکراتی شد بنده بدو لازم میدانم که این را عرض کنم که هر اقدامی که در اطراف صحبه عمومی بشود مادامی که آب طهران اینطور است هیچوقت رفع نمیشود (صحیح است) برای اینکه این قضیه مثل این می ماند که يك مرهمی روی يك زخمی بگذارند و يك سنگ با هم روی این زخم بکشند خوب البته این زخم هیچوقت چاق نمی شود. (صحیح است) مادام که علت و موجبات يك امراضی موجود باشد اول باید در مدبر آمد که آن علل و موجبات را از میان برداشت و مادام که آن علل و موجبات را مانخواهیم رفع کنیم موفق نخواهیم شد و همیشه بده مرضی خواهیم افزود و هر قدر هم توسعه بدهیم تشکیلات صحی مملکت را بالاخره به نتیجه مطلوبه نخواهیم رسید این است که اولین چیزی که باید حتماً مورد توجه هیئت دولت واقع شود قضیه آب مشروب شهر بلکه اغاب نزهت ها و دعوات مملکت است. (صحیح است) دومین چیزی را که تذکار میدهم مسئله شروع امراض مسریه است که حقیقتاً خیلی تعجب

انتخارات مملکتی شان اطلاع پیدا کنند میخواهم استدعا کنم که آقایان مخصوصاً آقای وزیر مساله اگر موافقت فرمایند در این جا يك قسمت هم اضافه شود برای تعمیر ایبه تاریخی چون ایبه تاریخی ما خیلی اهمیت دارد و حالا دستخوش خرابی شده است و اقدامی هم در تعمیراتش نشده است فقط راجع بمسجد شاه امفهان بنده خیلی تشکر می کنم که آقای حاجی امین التجار يك مبلغ هنگفتی قریب به بیست هزار تومان اگر اشتباه نکرده باشم پارسال از دارائی خودشان برای این کار تخصیص دادند و حقیقتاً اسباب تشکر است (صحیح است) ولی سایر ایبه همینطور مانده و در حال خرابی است و يك مثلی است در طب قانونی که می گویند: تشریحی را که بد بکشد دوباره نمی تواند تجدید کند. همین طور است راجع باین ایبه تاریخی که وقتی خراب شد اگر بعد تعمیر کردیم اگر يك کاشی افتاد باز موفق بشویم يك کاشی بهتری هم جای آن بگذاریم باز باید بدانیم که این آن نیست. این است که بنده معتقدم اگر این موزه را امسال بنا نکنیم ممکن است يك سال دو سال ده سال دیگر بنا کنیم ولی اگر این بناهای تاریخی ازین برود يك خشنس خراب شود دیگر نمیشود چیزی مثل آن بجایش گذاشت. قسمت دیگر عرضم این بود که می خواستم توجه هیئت محترم دولت را به مسئله دارالعلوم متوجه کنم. گمان میکنم که حالا موقع آن رسیده باشد که هیئت دولت و وزارت معارف سعی و کوشش کنند که این مدارس عالی ناقص که ما داریم اینها را يك قدری تکمیلش کنند و مرکزیت بدهند در يك جا و يك دارالعلوم درست کنند که بتواند تا يك حدی رفع احتیاجات ما را بکند. بنده نمی دانم چه مانعی دارد که ما مدرسه مطبوعه را تکمیل کنیم که دیگر شاگردی که از این جا بیرون بیرون دوباره مجبور نباشد همین درس ها را از سر نو بخواند. و آتوقت برود داخل در قسمت های تخصصی بشود. مانجه مانعی داریم که این مدرسه را کامل کنیم که شاگردی که از این جا بیرون بیرون دو ساله برود در آنجا و وارد در يك شیعه تخصصی بشود و کامل بشود و مراجعت کند بمملکت. این هیچ مانعی ندارد و بقیده بنده اگر نلت این مبلغی را که ما خرج

می کنیم که این محصلین بروند و تحصیلاتشان را دوباره تجدید کنند اگر صرف تکمیل مدرسه طب بشود خیلی بهتر است و خیلی بهتر مردم می توانند از آن شخص استفاده کنند بقیده بنده خیلی بهتر است و خیلی مملکت بیشتر می تواند از او استفاده کند. یکی از مسائل دیگری که در ارقام بودجه بود مالیات بر عایدات بود. در موقعی که این لایحه قدیم شد نظرم هست در فراکسیون مورد بحث و مطالعه واقع شد همه عقیده داشتند که این بهترین مالیاتی است که بر طبق حق و عدالت است و باید معلوم شود که عایدات اشخاص چیست و مطابق آن عایداتی که دارد مالیات بگیرند بعد در آن جا گفته شد که بعضی از آقایان تجار بواسطه اشکالاتی که در امور دفتری دارند مایل هستند که این تزیینی که در قانون هست و یش پینی شده در مورد آنها مجری نشود این بود که آمدند و این تزیینی را که حالا معمول است یش پینی کردند و در قانون گذاشتند و اجرا کردند. بنده در همان موقع خاطر م هست عرض کردم که این اشکال اگر از برای آقایان تجار هست از برای وکلاء عدلیه و اطباء که وجود ندارد و آنها ممکن است که دفتری داشته باشند و عوالمشان را توی آن دفتر بنویسند و از روی آن عوالم مالیاتشان را وصول کنند بنده تصور میکنم که موقع آن رسیده است که وزارت معارف و هیئت دولت مالیات بر عایدات را مورد توجه مخصوص قرار بدهند و این بقیده بنده مهم ترین مانبع عایدات و مالیاتهای مملکت است و میتواند عایدات زیاد تری برساند و بعلاوه بتفیع دولت هم تمام میشود زیرا اگر بتحقیقی وقت رسیدگی شود شاید بیش از آنچه عیالناً می بردارند عایدی دولت بشود منتهی بيك فریب بهتر و صحیح تری عایدی دولت وصول میشود

رئیس - آقای طهرانی پیشنهاد ختم جلسه کرده اند

اعتبار - بنده مخالف هستم

طهرانی - عرض کنم که بودجه مطرح است و در لایحه بودجه هم آقایان اجازه خواسته اند که نظریات خودشان را اظهار کنند و ضروری ندرد که همه آقایان

صحبت کنند یعنی کسانیکه اجازه خوانسته اند و با ما توافق کرده اند. آقایان با دولت دارند بنده نمیدانم چه ضروری دارد که فردا هم جلسه بشود و حالا جلسه ختم شود تا بیشتر بحث شود و مسائل بهتر روشن شود از اینجهت بنده پیشنهاد کردم آقایان قسمی بکیرند مجدداً فردا جلسه بود و آقایانی که اجازه خوانسته اند صحبت کنند حرفهایشان را بزنند بعد هم همه بیودجه رای خواهند داد

فرمانروایان - بنده هیچ عرضی را چه بکفایت یا عدم مذاکرات ندارم هر چه آقایان مطالبی دارند و میخواهند بفرمایند ما هم حرفی نداریم گوش میدهم و بمانیم ولی خوبست آقایان يك مطالبی را در نظر بگیرند يك گرفتاری های زیادی برای دولت و اعتناء دولت و افراد هست که بگفتن آن را باید مورد مطالعه قرار بدهند و توجه بفرمایند و البته فردا هم جلسه باشد بنده می آیم و حاضر می شوم و متمم بودجه هم داریم که باید آن را هم تقدیم کنم و بگذرد که آن متمم با بودجه که الآن مطرح است يك بودجه واحدی تشکیل میدهند از طرف دیگر ما يك دو از هم هم نیاروردم و حقوق داده نشده است و حالاً اینها را که کار کرده اند و خدمت کرده اند منتظرند و چند روز هم از ما میگذرد و آنها در زحمت هستند ما به مردم هم اینقدر ها نیست حالا اگر آقایان بگفتن تأمل بفرمایند و مذاکره بشود ما هم میمانیم (صحیح است) تا اینکه کار امروز بگذرد

ظهیرانی - بنده پس گرفتیم آقای

ولیس - آقای میرزا موسی خان مرآت

میرزا موسی خان مرآت - بنده عرضی ندارم بواسطه اینکه غالب مطالب بنده را آقایان دیگر مذاکره کردند فقط موضوعی را که می خواستم عرض کنم راجع به مالیات مستقیم است که آن را هم يك وقت دیگری با آقای وزیر مالیه صحبت می کنم

ولیس - آقای رحمانا

رحمانا - بنده در اینجا از قسمت اخیر از فرمایشات

هستند نسبت باین موضوع بنده شنیدم که می خواستند حتی کاغذی به مجلس بنویسند تا بکلی از تکرانی خارج شوند و اگر هم صحبت ندارد که بفرمایند و اینرا عرض کرده برای استحضار خاطر محترم شان و البته خودشان کاملاً مسوق هستند که برای گرفتن يك مالیاتی که باید قانون از مجلس شورای ملی گذشته باشد (وزیر مالیه - البته - صحیح است) موضوع دیگری که خواستم عرض کنم که یکی از آقایان نمایندگان محترم هم تذکر دادند و آن راجع به حق الثبت انومبیل هاست و این قسمت خیلی دقیق بود که متذکر شدند و خود آقای وزیر مالیه هم فرموده اند در دوره گذشته که این قانون گذشت البته خود آقای وزیر مالیه هم توجه داشتند که مالیات بایستی متناسب و عادلانه باشد هر وقت مالیات از تناسب و عدالت خارج شد این قابل بقا نیست انومبیل (فرض بفرمایید) شخصی در طهران ده تومان مالیات میدهد در ماه کابونی هم که سه تن است و راهها را خراب میکند هفت تومان میدهد آخر این هیچ تناسبی با هم دارد؟ آخر چرا اینها آورده شده است برای اینکه عادت شده این عادت را يك وقت باید ترك کنیم آقای بنده نمیدانم سایر ممالک هم این وضعیت را دارند همه جا می اندازند روی مصرف بنزین هر انومبیلی بیشتر مصرف بنزین کرده بیشتر میدهد. بالاخر ما برای اینکه بقدری در این قسمت جا محافظه کار و در يك جریان سردی هستیم و اطمنان بفکر خودمان نداریم و خیال میکنیم که يك نكس عایداتی پیدا میکنیم. نه خیر آقای هیچ نكس عایدات هم پیدا نمیکند عایدات زیادتری هم که بیش از حالا هست پیدا میکنند. يك کامبونی که سه تن چهارتن است و چاده ها را خراب میکند بل ها را خراب میکند اگر کسی بقزوين رفته باشد می بیند که اینها چه طور چاده ها را خراب میکند و چه وضعیتی را تولید کرده است اینها میدهند هفت تومان انومبیل های شخصی و سواری که دارد كك میکند بحمل و نقل آن هم میدهد ده تومان این یعنی چه؟ این را هم بنده خواستم يك تذکری

بدهم به آقای وزیر مالیه. يك نکته هم راجع باوقاف و بودجه اوقاف. لایحه که تهیه شده است صحبت شده بنده این را خاطر دارم در دوره گذشته مجلس شورای ملی لایحه اوقاف تهیه شده باز بنده شنیدم که در هیئت وزراء هم مذاکره شد بمدرست و مانند و حالا بگویند در دست اقدام است آیا يك لایحه میشود هشت ماه در دست اقدام باشد (یکی از نمایندگان - بیشتر آقا دو سال) حالا بنده خواستم خیلی حد اقلش را بگیرم که کسی دیگر تردید نکند آقایان بگویند دو سال است. بسیار خوب دو سال. آیا دو سال هم میشود يك لایحه که بحث شده و در هیئت وزراء مذاکره شده چرا همینطور مانده است و تکلیفش معلوم نیست. چرا نباید مجلس هر وقت هم که میگوئیم بگویند در دست اقدام است بجه مناسب اینقدر در دست اقدام باید باشد. بالاخر لایحه تهیه شده است بردارند بیاورند مجلس تصویب کند یا رد بکنند. حالا وضعیت وزارت معارف را بنده نمیخواهم وارد شوم و در این قسمت عرض نمیکنم. نمایندگان محترم در این قسمت اظهاراتی کرده اند و حقیقه خوبست هیئت محترم دولت از نقطه نظر همکاری و خود آقای وزیر معارف (که متأسفانه در اینجا تشریف ندارند) يك توجهی به تشکیلات وزارت معارف بکنند و با اداره معارف بکنند وزارت معارف ما آقا خوب نیست (صحیح است) ما از نظر هم فکریکه با دولت داریم پاره چیزهایی که جزئی است شاید بعضی از آقایان وزراء شخصاً تذکراتی بدهیم ولی پیش عدم نگوئیم اما وزارت معارف از نقطه نظر تعلیمات از نقطه نظر ادارات از نقطه نظر پرگرام از نقطه نظر اصول از نقطه نظر برسنیز هیچ خوب نیست (صحیح است) پس خوبست که يك توجهی بکنند که يك دقتی در این قسمت ها بکنند يك وضعیتی ایجاد بکنند که اینطور بی اعتنائی نشود بمعارف (صحیح است) بعد بنده می خواستم يك سؤالی

هم از آقای وزیر مالیه بگم راجع بانك فلاحی. آقا خودشان هم سابقه دارند بانك فلاحی یکی ازنده‌های بزرگی است که برداشتن آن برای مملکت نهایت درجه لزوم دارد برای اینکه خورده مالکین ما هنوز آن قدر استعداد و سرمایه را ندارند که بتوانند و ضوابط زراعی شان درست و اصلاح بکنند بنده می‌خواستم از آقای وزیر مالیه پرسم که راجع بانك فلاحی بالاخره چه قدم‌هایی برداشته‌اید من میدانم این قسمت مورد توجه‌شان هست ولی قبل دارم بدبشت تریون بگویند که راجع بانك فلاحی چه پروژه‌هایی برای سال جدید تهیه دیده‌اند و چه پایه‌هایی تهیه کرده‌اند که باین قضیه کمک می‌شود باشد و امیدوار بکنم اشخاص ذارع و آنها را مستعد و مهیا بسازد که آن موقع که این پروژه بیرون می‌آید و می‌آید به مجلس شورای ملی و خوب می‌شود آنها آن قسمت اراضی را که می‌خواهند بکار بندازند استفاده کنند.

ولیر مالیه - این همایی که اول راجع بانو بیل فرمودند و حق‌الثبت آن البته این مطالب در جملای خودش صحیح است و بنده هم عرض کردم که مستقیم و غیر مستقیم که نوشته شده است همین عقرب بهر زودی که ممکن است پنی باید هم خیلی زودتر بیاوریم شاید هم همین چند روزه لایحه قانونی به مجلس می‌آوریم که این تریون که شاید خیلی تناسب ندارد و عادلانه نیست عادلانه‌تر بشود و راجع بقسمت تقشس سرحدی گمرک و تقشس صحی فرمودید که يك چیز بگیرند یا نمی‌گیرند بنده اطلاعی ندارم و با قانونی از مجلس شورای ملی نگذشته باشد هیچکس نمی‌تواند دیناری از کسی بگیرد (صحیح است) راجع بانك فلاحی که فرمودید بلی در نظر هست. چون تا حالا بانك بانك فلاحی نداشته‌ایم فقط بانك ملی يك شعبه از خودش ایجاد کرده بود که نامور فلاحی بردارد و قانونی هم از مجلس شورای ملی گذشت برای اینکه اختیاراتی باین شعبه بانك ملی که نامور فلاحی اشتغال دارد داد ولی در عدل دیده شد که نتیجه مطلوب دست نمی‌آید و از طرف دیگر هم بانك فلاحی شایسته این است که بانك مستقلی باشد و مستقلاً بکار

وجود این باینسی بیش از این سصد هزار تومان باشد و الا اول دو برابر باشد زیرا که معارف برای اهالی این مملکت بقول همه از همه چیز بهتر است و مفید تر. عرض دیگر بنده راجع بطرز و روش تعلیم است يك اوبت بخاطر دارم در دوره های قبل با آقای وزیر معارف تذکر دادم و هیچ تریون تری داده نشده. عرض کنم که تعلیمات فعلی برای افراد این مملکت بیفایده است و باید تعلیم يك تریون هم در ضمنش داشته باشد که يك تکالیفی این شاگرد های مدارس داشته باشند چه در خارج چه در داخل چه در مدرسه چه در معابر چه در خانواده حالا نمی‌خواهم بگویم که غالب بد اخلاقیهای امروز را نشان کردان مدارس میکنند (صحیح است) برای اینکه تربیت در مدارس مایست من میدانم چرا تریون از باین قسمت مهم نمیدهند آخر تعلیم نافع و خشك و خالی چه فایده دارد (صحیح است) چرا این را نباید می‌تربیت بار بیاورند آخر این فایده اش چیست تعلیم بدون تربیت چه فایده دارد این معارف خشك چرا اینکار را نمیکند و در مملکت مردم و اطفال را تربیت آشنا نمیکند؟ عرض دوم بنده بازار معارف به معارف است در خصوص مدرسه طب است و استدعا میکنم که آقای وزیر مالیه هم موافقت فرمایند و این مدرسه بودجه اش حذف شود و این يك پول بیهوده است و اینجا دارالارزاق یکدسته معلم شده است بنده اطلاع دارم اینها می‌آیند موعداً دفتر را امضا میکنند و میروند آخر ماه هم يك پولی میگیرند و میروند نه کلاسی در کار است نه درسی اینجا فقط يك دارالارزاق شده است خوب اگر میخواهید شهریه برای شان مقرر کنید از جای دیگر بدهید و بدنام نکنید مدرسه طب ایران را اگر این مدرسه است که خیلی چیزها لازم دارد مثلاً لابراتوار میخواهد نه اینکه ما بگوئیم مدرسه طب داریم و تازه بعد از انعام این مدرسه شاگردش برود بار و بار دوباره از کلاس ابتدائی تازه تحصیل را شروع کند و طب بخواند این يك چیز ناقصی است پس خوب است

موافقت بکنید تا وقتی که بودجه ندارید این را حذف کنید بعد وقتی که بودجه پیدا کردید آنوقت یک مدرسه طب کامل تشکیل بدهید و الا باین شکل نمیشود دل خوش کردن که فایده ندارد. این علاج خود نمی‌کند. یکی دیگر عرض راجع بصحبه است که صحبه را باید حقیقتاً خیلی بهش بیشتر توجه کرد که چه يك افلامی ببودجه صحبه اضافه شده است ولی بهفایده بنده در این مملکت برای جلوگیری از مالاریا و امراض تناسلی خیلی خیلی باید توجه کرد بالاخره آقا این امراض دارد لسل را خراب میکند و هیچ در مقابلش توجه دفاعیه نیست و همه را خراب میکند و در مقابل این امراض هیچ اقدامی نمیشود الا بانك سفوف صحی که بتواند با این امراض جنگ و ببرد کند و این امراض را براندازد اصلاً مانع در مرکز نه در ولایات ما هیچ ندیده ایم و باید حقیقه بانك اقداماتی بکنند که این کسانیکه مبتل بامراض تناسلی هستند با مالاریا دارند حقیقه بطور مجانی و عمومی و لو اینکه میلیون هم باشند معالجه شان کند و لسل را از این خرابی بكشند. يك عرض دیگر بنده راجع بوزارت داخله است که متأسفانه آقای کفیل وزارت داخله نیستند با آقای کفیل میخواستم بگویم که این بودجه عرض و طویل وزارت داخله يك قسمتش بی مصرف است. مثلاً بنده عرض میکنم که در سرحدات و بعضی ایالات و ولایات البته یکبودجه دارند برای حکام و خیل لازم است و برای عظمت مملکت در سرحدات باید باشند ولی خوب در زنجیران حکومت چه ضرورتی دارد هیچ فایده بهفایده بنده ندارد. و عقیده ام این است که بودجه این ها را بصحبه کل مملکتی بدهند و بلده های مستقلی در اینجا ها درست کنند و يك رئیس بلده ای که واقفاً طرف اعنما مردم محل باشد معین بشود و يك کار عالی بکند دیگر حاکم چه ضرورتی دارد؟ حاکم که کار او فقط اعلان انتخابات است و هیچ کار دیگری ندارد چه لزومی دارد؟ ما در تمام این قوانین نگاه کنید يك ذره مساوات از برای این حکام معین میکنند که این حاکم در محل ماه و ریش چه کاری باید انجام بدهد و چه مسئولیتی دارد و وظایف او بالاخره چیست؟ بقول یکی میگفت این حکام مثل پشه خاکی میمانند

میگرد و دیده نمیشوند و باید می جای گزیده را
 خوارند... (خنده نمایندگان). و هیچ فایده ندارد و
 این قسمت را خوبست حذف کنند. يك قسمت
 دیگر عرض بنده راجع بنخت قاپو کردن ایلات است. بنده
 نمایان دولت چه لایحه‌ای در اینخصوص دارد و چطور
 میخواهد اینها را تخت قاپو کند. ایلاتی را آوردن و در
 ده نشاندن چندان فایده بعقیده بنده ندارد زیرا که دهان
 ما بقدر کافی آب دارد و رعیت هم دارد اینها را بیارند و سربار آنها
 گذاین رایبند عقیده ندارم و بنظر بنده بهتر است در عمل تقاضای
 بختیاری. ایلات خسه و جاهای دیگر میتوانند وزارت داخله
 یا هر جایی که مسئولیت دارند برای این عمل پایک قضا
 منظمی از حالا تا پنجاه سال دیگر يك شهرهای ایجاد
 کنند چه ضرر دارد طول بکشد. يك شهرهای سی هزار
 قری چهل هزار قری پنجاه هزار قری صد هزار
 قری دویست هزار قری داشته باشیم. تجارت داشته
 باشند صجه داشته باشند معارف داشته باشند و بالاخره
 باین مملکت سود دهند و الا این را برداشتن و کوفتندش
 را گرفتن و قطع نسل کردن و این را نوری دهان آوردن
 بعنوان تخت قاپو این را بنده عقیده ندارم و مخالف عرض
 دیگر این است که بنده می بینم در قلم راجع باداره تجارت
 يك قلم نوشته است عوائد متفرقه پنجاه هزار تومان بنده
 هر چه فکر می کنم می بینم که يك همچو قلمی در سابق
 نبود بطوریکه از خارج شنیدم گفته شد این عایدات تصوری
 قاچاق است بنی قاچاق امنه غیر مجاز طوری راجع
 خواهد شد که پنجاه هزار تومان عایدی میدهد آقای
 وزیر مالیه فرمودند که ما يك عایدات غیر مسلمی نداریم
 يك قلم هم مالیات نخواهیم آورد خوب حالا این قلم
 را این جا روی هوای آورده اند نوشته اند روی چه نظر
 آورده اند در بودجه پیش يك ریال راجع باین عنوان
 اگر داشتند من حرفی ندارم. عایدات متفرقه بخیا این
 که ما عایدات احتمالی داریم در سال ۱۳۱۲ و در بودجه
 نوشتن و پیش بینی کردن این يك چیز پموردست و از
 نظر هیئت محترم دولت دور است.

ولیر مالیه - راجع بمایدات متفرقه که فرمودید يك قسمت
 همان است که فرمودید از همین قبیل است که دارند
 ناینکه خواهند داشت از قبیل قاچاق اجناس غیر مجاز
 و چیزهایی که در ضمن قانونش آمده و حالا در ضمن
 قانون بودجه پیش بینی شده و قانونش هم براه افتاده
 است يك قدری هم باید از این اجناس از میان برود و
 فروخته شود از این قبیل است اینها. راجع بدرس طب
 و وزارت معارف و صجه و اینها البته در این قسمت
 اضافاتی در بودجه منظور شده و هر سال هم اضافه می شود
 و البته تبجه هم دارد و راجع به وزارت داخله هم که
 فرمودید يك قدری می خواهم عرض کنم که آقای
 نماینده محترم عدالت فرمودند در حقش بلکه برعکس
 است عقیده بنده. این را می خواهم تذکر بدهم عقیده
 بنده است شاید هم صحیح نباشد این است که ما برای
 هراذاره هر تائیس جدیدی يك اداره جدیدی باز کردن
 و يك تشکیلات جدیدی زیاد کردن در هر محل شاید
 بمصرف باشد و بهترش این است که در محل های کوچک
 بهتر است امور سجل احوالش امور بلدی امور صحی
 (در قدیم هم بوده است) يك قمر حاکم بکند و حتی در
 جاهای خیلی کوچک کوچک پست و تلگراف آن جا
 راهم بهش بدهند يك قمر و او نظیر حکومت مرکزی
 باشد. و الا در هر جا اگر برای وقایع اربیه مثلاً فوت
 ولادت ازدواج و طلاق يك اداره باشد و يك اداره برای
 کار دیگر خیلی زیاد می شود همان در دفتر يك حاکم
 باشد بهتر است و او بهترین نماینده قدرت و قوه مرکزی
 و مظهر آن است در ولایات چنانکه اخیراً هم وزارت
 عدلیه بحکام این قبیل قاط کوچک و جزء کارهای صلحیه
 و امور عدلیه به آنها رجوع کرده اند و تبجه خوبی هم
 داده است (صحیح است) خیلی هم خوب کار میکنند
 (صحیح است. کافی است آقا. کافی است)

رئیس - آقای ارباب کیخسرو يك تذکر کوچکی راجع
 بمجلس دارند میدهند بعد.
ارباب کیخسرو - در بودجه مملکتی هم در جمع و هم
 خرج راجع بمجلس ذکر شده است البته قسمت خرج
 مربوط ببودجه مجلس است و خود مجلس مختار است و

ترتیب آن را خواهد داد و اتلاش را هم بهمان ترتیب
 که میداند همین خواهد کرد. اما در قسمت عایداتش ۶۰
 هزار ریال اینجا آورده اند. برای اینکه اشتباه نشود بنده
 خواستم آقای وزیر مالیه توضیحی بفرمایند یعنی این
 ۶۰ هزار ریال عبارت از عوائد مطبوعه و باغ بطور مطلق
 نیست بلکه در مقابل وجوهی است که برای مخارج آنجا
 گرفته میشود و در عوض معادل مخارجی که گرفته میشود
 بوزارت مالیه تأدیه میشود زیرا آن تبصره که گذشته است
 در ضمن بودجه ۱۳۱۱ در آنجا تصریح شده است که
 از اول ۱۳۱۰ فاضل عایدات تا پنجسال بمصرف تکمیل
 خود مطبوعه مجلس باید برسد (صحیح است) پس آن
 تبصره باعتبار خودش باقی است و این چون در تحت عنوان
 مطلق عوائد مطبوعه مجلس و باغ بهارستان نوشته شده
 است منظور این است که معادل مخارجی که ما از اینجا
 میکشیم برسم علی الحساب و دو مرتبه پس میدهیم.
 منظور این است (صحیح است) نه عوائد مطلق که
 تمیز دیگری بشود.

ولیر مالیه - گاهی هم میشود که بعضی چیز های
 واضح محتاج بتوضیح میشود. بنده شخصاً این قسمت
 را محتاج بتوضیح میدانم برای اینکه آنچه در قسمت
 عایدات نوشته میشود بهر خرجی که بخورد یا بخرج
 مخصوص خودش هم بخورد باید در قسمت عایدات بیاید
 قسمت مخارج هم در ستون خودش و هر چیزی هم که
 بموجب قانون يك خرج مخصوصی دارد عایداتش راهم
 باید ذکر کرد خیلی از عایدات دیگر هم نظیر این را داریم
 مثل همان صدی بیست و پنج ثبت اسناد این عایدات
 مخصوص باید در قسمت عایدات بیاید در قسمت مخارج
 هم همینطور و البته يك قانونی هم دارد. راجع بمطبوعه
 هم فرمودند بلی قانونی دارد که باید تا چند سال عوائد
 بخرج خود مطبوعه برسد قانون هم البته در جای خودش
 صحیح است و حالا که توضیح خواستند عرض میکنم بل
 صحیح است و کبری ندارد و همینطور است که فرمودند
 عده از نمایندگان - کافی است

کلیل وزارت داخله - در قسمت حکام که آنچه لازم
 بود آقای وزیر مالیه فرمودند در قسمت تخت قاپو هم
 نظر نماینده محترم کم کم و بتدریج تأمین میشود یعنی برای
 حتم و کوفتند و اینها ترتیبانی داده شده و میشود که
 اینها بتوانند به بیلاق بروند

رئیس - پیشنهاد آقای ملک مدنی :
 بنده پیشنهاد مینمایم در باب اول بودجه قمره ۶۵
 قسمت عایدات مدارس مبلغ ۷۲ هزار ریال شهریه مدارس
 ابتدائی حذف شود.

ملک مدنی - عرض کنم که این وجوه را چون قبلاً
 موافقت کردند که کسر بشود دیگر اشکالی ندارد.

ولیر مالیه - بلی بنده موافقت دارم الا این که
 عبارتش را باید اصلاح کنند: عوائد مدارس غیر ابتدائی
 و آن ۷۲ هزار ریال را باید ازش کم کرد و اضافه کرد
 بمایدات متفرقه (صحیح است)
رئیس - نظر آقای مخبر ؟

مخبر - کبیرون هم موافق است و از طرف کبیرون
 تقاضا میشود که آن عبارت نمره ۶۵ اینطور اصلاح شود
 عوائد مدارس غیر ابتدائی ۱۱۸ هزار ریال و در قسمت
 ۷۴ که عوائد متفرقه مملکتی هست نوشته شود
 ۲۲۲۲۰۰۰ ریال. اینطور باید اصلاح شود

رئیس - پیشنهاد آقای طباطبائی دیبا.
 پیشنهاد مینمایم در اتلام مربوطه بوزارت عدلیه قلم
 ۶ باین ترتیب اصلاح شود: عوایدی که از تحریر ترکه
 پس از وضع قانون پیش بینی میشود.

طباطبائی دیبا - بنده چنانچه عرض کردم این عبارت
 نقل این است که کانه قانون تحریر ترکه از مجلس گذشته
 است این پیشنهاد را برای جلوگیری از این تصور تقدیم
 کردم.

ولیر عدلیه - موافقم آقا
ولیر مالیه - مانعی ندارد. موافقت میکنیم
رئیس - پیشنهادی از آقای احتشام زاده رسیده است

پیشنهاد می کنم در صورت اطلاق بودجه بابت عایدات قلم ۳۵ راجع بمعدن حذف شود.

احتشامزاده - بنده منظورم از تقدیم این پیشنهاد این است که يك توضیحی از آقای وزیر مالیه بخواهم و آن این است که در موضوع عوائدی که از معادن بندت می آید يك زیاده روی و اجحافی میشود باین معنی که از معدن در سر معدن يك حق الاستخراجی و عشوری از مالکین میگیرند از معدنی که متعلق باشخاص است. در شهرها هم بلديه ها يك عوائدی از محصول معدن میگیرند مطابق مقررات بلدی و عوارض در موقع ورود بشهرها میگیرند. اخیراً در مورد ذغال سنگهایی که وارد شهر میشود علاوه بر آن حقی که سر معدن میگیرند و مالیه قبض صادر میکند يك پول دیگری هم بنام عشر معدن میگیرند بنده که تحقیق کردم به بینم مبنای این مطالبه چیست معلوم شد که در چند سال قبل وزارت فواید عامه آمده است و عوائد ذغال سنگ طهران را يك نفر مستاجر اجاره داده است و این وجهی است که مستاجر عشر معدن دم دروازه ها میگیرد کوبا خود وزارت مالیه هم متوجه بوده است که این يك وجه قانونی نیست برای اینکه این عشر معدنی را در سر معدن خود مالکین میبردازند و در موقع حمل و ورود بشهر هم جز اینکه بلديه برای شهر عوارض از آنها میگیرد چیز دیگری نباید بدهند بنده خواستم که آقای وزیر مالیه توضیح بدهند که این وجه گرفتن برای چیست و مبنایش چیست؟

وزیر مالیه - البته اگر عشر معدنیش را در سر معدن میگیرند هیچ مجوزی دیگر برایش نیست که دم دروازه ها هم در مرتبه مطالبه کنند و اگر چیزی بر خلاف قانون میگیرند بدهند تقاضا میکنم از همه آقایان که تذکر بدهند بخود بنده بفرمایند تا تعقیب بشود خیلی متشکر میشوم.

احتشامزاده - بنده پیشنهادم را مسزود میدارم رئیس - آخرین پیشنهاد که پیشنهاد آقای طهرانی است

طوری بشود که ذائقه ها تغییر نکند و اصلاً آن جاهایی که استعمال می کنند تریاک ایران را و طالب هستند و مشتری هستند عادت می کنند بکشیدن تریاک دیگری و هكذا دلائل دیگری هم اقامه می کردند و بنده مخصوصاً از آقای وزیر مالیه استدعا می کنم که این نکته مهم را توجه بفرمایند شاید اینها راست بگویند چه ضرر دارد مخالفتی که نیست مجلس و دولت که با مردم مخالفتی ندارند. باید با هم کار کنند و عقاید هم دیگری را بگیرند توأم کار کنند از هم سؤال کنند شاید حرفشان حاسی و درست باشد مخصوصاً استدعا می کنم توجه بکنند و اگر حرفهای اینها صحیح و درست است که توجه کنند و الا خوب هم يك صادقات مهمی در مملکت از دست ما می رود و هم اینکه عایدات دولت بر زمین می خورد و از این می رود و من میدانم که هیچکدام را راضی نیستید و يك مسئله دیگر راجع به زمین قنیه که عرض کردم هیچ ضرری ندارد که دولت تریاک کاری که می خواهد بکند اقدامی که می خواهد بکند یا اهلش صحبت کند بخواهد مشاوره کند مثلاً بنده امروز شنیدم در مجلس که یکی از وکلای می گفت که اداره فلاحیت برنج چه با وا فدن کرده است که در رشت نکارند در سورنی که سه ربع محصول این برنج خود اهلای است و اگر این تصیم اجرا شود ممکن است که فقط و غلا در صفحات رشت و بعضی نقاط دیگر نواید و ایجاد شود و بنده نمی دانم اگر این امر حقیقت دارد و آقای رئیس فلاحیت بفرمایند خوب ما که دشمن نیستیم از چهار طرف دیگر پنج نفر دیگر سؤال کنند (عزاقی - سؤال حرام است آقا) پرسند مشورت کنند که ما می خواهیم این کار را بکنیم که سیسونه پس برای چیست؟ برای همین است که يك مسأله را که می خواهند بگذرانند در آن جاها طرح کنند مذاکره بشود افکار همه دیده بشود در يك مسئله که مطرح است محتورات دولت و مردم معلوم شود و راه حل آنها پیدا بشود تا آیا يك مطلب مساعدت است بگذرد یا نه بنده این را نمى میکنم از آقایان که رعایت این نکته را بفرمایند و رعایت کنند و اشکال تراشی که بالاخره در کار نیست همه می خواهیم با هم

کار کنیم

رئیس کل فلاحیت و صناعت - بنده برای اطلاع بنان خاطر آقا عرض میکنم که از طرف اداره فلاحیت چنین دستور داده نشده است فقط بنده تصمیم دولت را در جلسه قبل که پرگرام مطرح بود راجع بفلاحیت عرض کردم که دولت در نظر دارد محصول برنج را آنچه که ما از احتیاج مملکت است در سواحل بحر خزر از قسمت برنج چپا کم کند و در قسمت برنج صمدی اضافه نماید و يك قسمت از ما احتیاج مملکت را تأمین نماید و البته این هم يك امر فوری و آنی نیست این در واقع يك امر تدریجی است که باید تدریج تدریجی برایش اتخاذ شود و بهرور پیش برود.

وزیر مالیه - این دقتهایی که فرمودند در فواید تریاک منظور شده است آقا و تمام این تحقیقها بعمل آمده است البته اطلاع دارید که هر صندوقی ۸۳ لیره بنا است بدهد و در همین پارسال ۱۰۰ لیره در آن سال گذشته باش ۱۱۶ لیره بوده و حالا در امسال چهل لیره اش کم شده است و این را در اصل موضوع مفصل دواول عرض کردم و راجع به قیمت و مصرفش هم در خارجه خیلی کمتر از آن قیمت هائی است که سابقاً در خارجه فروخته می شده است مگر اینکه بخواهیم همه این حق الصدور را حذف کنیم بکلی. اما اگر همرا حذف کنیم باز يك حدی دارد شاید بنده بخواهم سی لیره بکنم یکی از آقایان می فرمایند خوبت بست لیره ولی البته يك حدی دارد تا يك حدی می شود این کار را کرد که يك چیز دیگری جای آن را بگیرد ولی رفتی دیگر از آن حد باین افتاد نمی شود و تمام این دقتها شده است و این عیبی ندارد که يك چیزی هم عاید دولت بشود از این حق الصدور مانعی ندارد (صحیح است)

رئیس - رأی میگیریم. قبل از رأی گرفتن يك عرضی دارم و آن این است که عادتاً تصور می رود جلسه تمام شده است تمام هم شده است ولی بعد از این کار یکی دو کار داریم که آن را هم لازم است آقایان شریف داشته باشند که تمام کنیم و آن دو کار این است که تکلیف لایحه متمم بودجه را معین کنیم که چه وقت جزو دستور گذاشته شود. یکی دیگر هم باید اقرا ع کنیم

برای تاجگذاری (صحیح است) آقایانکه پانزده واحد موافقت دارند ورقه سفید خواهند داد.

(اختیار استخراج آراء بعمل آمده ۱۰۴ ورقه سفید تعداد شد) رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رای ۱۱۱ نفر

ماده واحده راجع به بودجه کل مملکتی برای ۱۳۱۲ با کثرت رای تصویب شد

۷- تقدیم لایحه متمم بودجه مملکتی از طرف آقای وزیر مالیه |

رئیس - آقای وزیر مالیه وزیر مالیه - بطوریکه قبلاً عرض کردم لایحه متمم بودجه را که اغلب مواد آن با خود بودجه ارتباط دارد

تقدیم میکنم و امیدوارم توجه کامل مان بشود (تقدیم مقام ریاست نمودند)

عده از نمایندگان - فردا مطرح شود.

رئیس - ما فردا باین ملاحظه جلسه نمیکشیم که کیسیون بودجه کار کند و فردا رومی گذاریم که کیسیون بودجه

این قانون را حاضر کند و توافق بکند با آقای وزیر مالیه برای وقتش و همچنین آقای وزیر طرق اگر

حاضرید که سلب فوریت کنید از لایحه آن ممکن است فردا بکیسیون بودجه برود و لایحه را هم در همان

جایی که شما دادید پیش از چند دقیقه نگذشت که ما طبع و توزیع کردیم

ولیر طرق - بلی دیدم خیلی متشکرمانی ندارد و واقفم برود بکیسیون (صحیح است)

۸- پیشنهاد آقای مؤید احمدی برای شرفیابی در جشن تاجگذاری |

رئیس - حالاً بایستی اقتراع کنیم که برای روز

تاجگذاری جماعتی از آقایان حضور مبارک انجمن حضرت مهابونی شرفیاب بشوند (صحیح است) آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - بعد از تاجگذاری یکی از عایداتی است که در بودی و ترقی تمام مظاهر اجتماعی این مملکت تأثیر داشته و

دارد (صحیح است) ایرانیهای که خون پدرانشان در شراپن آنها جاری است و از عظمت و مجد قدیم

خاطره های شیرین داشتند و حوادث آن اختراعات را تا بود و مضطرب کرده بود در چنین روزی استرداد و

اعاده شد و ترقی مملکت شروع گردید (صحیح است) ما نمیتوانیم شرفیات چنین روزی را مثل عایدات ترقی انجام

کیم و بر آن هیئت مقرریم که بپدرک زیارت شاه نایل میشوند غبطه می بریم ما هم از این نعمت سهم و بهره میخواهیم

ما میخواهیم شاهنشاه خودمان را تماماً و بدون استثناء زیارت کنیم (صحیح است) این است که پیشنهاد میکنم

تماماً شرفیاب شویم (صحیح است) رئیس - بل پیشنهادی است که منضمون قبایل احساسات

آقایان هم هست (صحیح است) اگر اجازه بفرمائید؟ (صحیح است)

۹- اعلام وصول بودجه ۱۳۱۲ مجلس - موقع جلسه بعد - ختم جلسه |

رئیس - اداره مباشرت بودجه ۱۳۱۲ مجلس را داده است و به کیسیون محاسبات مجلس ارجاع میشود

اگر اجازه بفرمائید جلسه آینده سه شنبه ۵ اردیبهشت سه ساعت قبل از ظهر دستور لایحه متمم بودجه مملکتی

ولایحه آقای وزیر طرق (صحیح است) (یکساعت اولیم بعد از ظهر مجلس ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

بودجه - سال ۱۳۱۲ مملکتی

ماده واحده - مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۱۲ مملکتی را (باستثنای عایداتی که از منابع نفتی ایران یا آنچه مربوط بآن است از عواید و جاری وصول و پس از وضع چهار میلیون پانصد هزار [۴۵۰۰۰۰۰ ریال] که در قسمت عایدات بودجه ۱۳۱۲ مملکتی منظور شده بقیه آن بحساب ذخیره مملکتی منظور خواهد شد).

مطابق صورت ضمیمه که از حیث عایدات بمبلغ پانصد و شش میلیون و نهمصد و دوازده هزار و دویست و بیست و هفت

[۵۰۶۹۱۲۲۲۲۲ ریال] و از حیث مخارج بمبلغ پانصد و شش میلیون و نهمصد و چهار هزار و چهار صد و شصت [۵۰۶۹۰۴۴۶۰ ریال] بالغ میباشد تصویب و بوزارت مالیه اجازه میدهد که مخارج ثابت ماهیانه مملکتی را اعم از حقوق

و مصارف در سال ۱۳۱۲ در حدود اعتبارات مصوب در صورت ضمیمه و مطابق بودجه های تفصیلی ۱۳۱۱ تاحدی که اعتبارات مصوبه در بودجه های مزبور ضمن بودجه های ۱۳۱۲ نیز منظور شده باشد بپردازد تا وقتی که بودجه های تفصیلی ۱۳۱۲

(که باید تا آخر اردیبهشت سال مذکور بمجلس تقدیم گردد) بکیسیون بودجه مجلس ارجاع شود و مادامی که بودجه های تفصیلی از تصویب کیسیون بودجه نگذشته مخارج مزبوره را مطابق بودجه های پیشنهادی و پس از

تصویب کیسیون برطبق آنچه تصویب شده بپردازد - پرداخت مخارج مزبوره از اول خرداد سال ۱۳۱۲ و کول بتقدیم بودجه های تفصیلی بمجلس شورای ملی خواهد بود پرداخت وجهی بابت اعتبارات مخارج ثابت سالیانه و مخارج

غیر ثابت منظره در بودجه وزارتخانهها و ادارات مطلقاً و کول بتصویب بودجه ها از طرف کیسیون خواهد بود. این قانون که مشتمل بر یک ماده و صورت ضمیمه است در جلسه دوم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و

دوازده شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

- اسامی رأی دهندگان - آقایان: یونس آقا وهاب زاده - یارسا - بابچی - همراز - اسکندری - شیرازی - کلف - دکتر طاهری - ینکدار - گازرونی - مولوی - بیات ماکو - پناهی - خواجوی - فروزی - مؤید احمدی - امیر حسینخان بختیاری - دکتور ادهم - طباطبائی دیا - بختیار - پستانی - گازرونیان - نوبخت - مصدق جهانشاهی - دکتور سیم - احتشازاده - تاج الاسلامی - مسودی خراسانی - میرزاخان ماکینان - امیر ابراهیم - ایزدی - امیر تیمور - شاهرودی - محسن آقا مهدوی - لیقوان - امدی - انصار - روحی - اورنگ - هدایت - تربیت - مقلی - دکتور قزلالمغ - داسری - شریعت زاده - اعتبار - تازی - ملک مدنی - میرزا موسی خان مرآت - غیر فرمند - دکتور آقمان - نواب یزدی - میرزائی - دستانی - بیات - قزحی - شریلی - دکتور ملک زاده - لاریجانی - شهرابی - محبط - دکتور بهرامی - حاج قلی آقا وهاب زاده - اطاعتی شیخ الاسلامی - منعم سنگ اقبال - احمد - عرفانی - قزحی - بهرامی - کفائی - دستانی - جرجانی - مرآت اسفندیاری - علوی - پیرنیا - ارباب کیخسرو شاهرخ - نیک یور - دکتور امیر اعظم - دکتور احتشام - مؤید قوامی - مجد ضیائی - مودتآبادی - میرزا انس - دکتور ضیاء - انور - منصف - ضلش خان - دکتور سنگ - فرشی - آقایی - مقدم - اعظم زنگنه - امانی - ملک زاده آقایی - جزوه تاش - محسن خان غراکولو - میرزا طبیحان وکیل - انصاری - درانی - حبیبی - صفاری - مزدومی.

صورت ضمیمه قانون بودجه سال هزار و سیصد و دوازده (۱۳۱۲) مملکتی باب اول

عایدات

ردیف	شرح	مبلغ	توضیحات
۱	الیات مستقیم		
۱	الف - مالیات املاک مزروعی	۲۰۰۰۰۰۰	
۲	ب - بقایای مالیات فوق	۲۰۰۰۰۰۰	
۳	ج - باز خرید بنال خالصجات انتقالی	۳۰۰۰۰۰	
۴	مالیات بر شرکتها و تجارت و غیره	۲۰۰۰۰۰۰	
۵	عوائد قانونی متفرقه مستقیم	۱۰۰۰۰۰۰	
۶	الیات غیر مستقیم		
۱	نبايع	۶۰۰۰۰۰۰	
۲	رسومات	۱۱۰۰۰۰۰	
۳	مالیات حق الثبت و عوارض و سایر نقلیه از مستقیم و غیر مستقیم	۸۰۰۰۰۰۰	
۴	متفرقه غیر مستقیم مطابق سوره یککه بکمیسیون بودجه داده شده	۲۰۰۰۰۰۰	
۵	گمرکات		
۱	حقوق واردات و صادرات گمرکی	۱۹۲۰۰۰۰۰	
۲	عوائد انحصاری		
۱	عوائد تجارتی قند و شکر	۲۰۰۰۰۰۰	
۲	کبریت	۲۰۰۰۰۰۰	
۳	انحصار تریاک	۱۲۰۰۰۰۰۰	
۴	دخانیات	۹۰۰۰۰۰۰	
۵	عوائد امتیازات		
۱	حق الامتیاز تلن	۱۵۰۰۰۰۰	
۲	خك سرخ	۵۰۰۰۰۰۰	
۳	و عایدات دولت از کپانی شبلات	۹۰۰۰۰۰۰	
۴	منافع سهام دولتی از نفت جنوب	۱۵۰۰۰۰۰۰	
۵	انتقال از وجوه موجودی با وصولی از منافع نفت جنوب	۲۰۰۰۰۰۰۰	جمعاً و خرجاً بیش بینی و منظور گردیده است
۶	عوائد متفرقه امتیازات	۵۰۰۰۰۰۰	
۷	سهام و منافع دولتی		
۱	منافع سهام دولتی از بانک ملی	۱۸۰۰۰۰۰	جمعاً و خرجاً بیش بینی و منظور گردیده است
۲	از بانک ملاحتی	۱۰۰۰۰۰	

ردیف	شرح	مبلغ	توضیحات
۱	منافع وجوه دولتی در بانكها	۳۰۰۰۰۰۰	
۲	مسكوك نيكل	۵۰۰۰۰۰	
۳	عایدات قند كرج	۲۰۰۰۰۰۰	
۴	خالصجات و معادن و غیره		
۱	خالصجات	۱۹۵۰۰۰۰۰	
۲	معادن	۲۱۰۰۰۰۰۰	
۳	چنگاها	۱۱۰۰۰۰۰۰	
۴	شبلات داخلی	۳۰۰۰۰۰۰	
۵	بقایای متفرقه معادن چنگاها شبلات داخلی مالیات بر شرکتها و غیره	۱۰۰۰۰۰۰	
۶	عوائد انتقالی از وجوه مخصوصه		
۱	صدی سه مخارج وصول مالیات راه و انحصار قند و چای	۱۲۰۰۰۰۰۰	
۲	سهم معارف از مالیات راه	۱۶-۶۶۰۲	
۳	صحبیه از مالیات راه	۷۱۴۱۳۰	
۴	و از عایدات بندری	۴۵۰۰۰۰۰	
۵	عایدات پوست بره	۱۱۵۰۰۰۰۰	
۶	بقیه سهم تا آخر ۳۱۰ معارفی و خیریه از محل مالیات راه	۸۸۱۶۷۰	جمعاً و خرجاً منظور است
۷	بقیه سهم تا آخر ۳۱۰ صحبیه از محل مالیات راه	۱۳۹۱۱۹	
۸	صدی دو عایدات خالص کارخانه کبریت سازی آذربایجان تا آخر سال ۱۳۱۲ که بموجب ماده (۵) قانون ایجاد امتیاز کارخانه مذکور از صاحبان امتیاز وصول شده و میشود	۱۱۷۹۱۸	
۹	مطالبات دولت		
۱	کارخانه پارچه بافی اصفهان	۴۷۸۰۲۴	
۲	نخ ریزی مرحوم صنایع الدوله	۴۰۰۰۰۰	
۳	مطالبات متفرقه دولت	۳۰۰۰۰۰۰	
۱۰	نجاس شورای ملی		
۱	عوائد معطله و باغ بهارستان	۶۹۴۴۴۴	

شرح	پیشانی برای دوره دوره اول ۱۳۱۱ ریال	توضیحات	پیشانی برای دوره دوره اول ۱۳۱۱ ریال
وزارت عدلیه			
عواید محاکم	۲۶۰۰۰۰۰	۱	۱۱
بهاوردین صلح و نهایت کی بارک ها	۱۰۰۰۰۰۰	۲	۱۲
ثبت اسناد و املاک	۱۱۵۰۰۰۰۰	۳	۱۳
۴ صدی ۲۵ ثبت اسناد و املاک به موجب ماده ۱۳۵		۴	۱۴
قانون ثبت اسناد و املاک به موجب ۲۶ اسفندماه ۱۳۱۰	۱۶۵۰۰۰۰۰	۵	۱۵
عواید حق نسبی از حق الاجرا و ثبت اسناد به موجب ماده ۱۳۱ قانون		۶	۱۶
ثبت اسناد و املاک به موجب ۲۶ اسفند ماه ۱۳۱۰	۱۰۰۰۰۰۰	۷	۱۷
عواید اجرای قانون تحریر ترکه	۳۰۰۰۰۰۰	۸	۱۸
عواید متفرقه	۱۰۰۰۰	۹	۱۹
وزارت عالیه			
عواید شانس لری کمرک	۶۸۰۰۰۰۰۰	۱	۲۰
۴ سرب و مهر کمرک	۱۰۰۰۰۰۰۰	۲	۲۱
۴ انبار داری کمرک	۴۰۰۰۰۰۰۰	۳	۲۲
۴ متفرقه کمرک	۲۰۰۰۰۰۰۰	۴	۲۳
۴ بسته چای	۳۰۰۰۰۰۰۰	۵	۲۴
۴ متفرقه وزارت عالیه	۶۰۰۰۰	۶	۲۵
وزارت داخله			
عواید نظریه	۸۰۰۰۰	۱	۲۶
۴ تذکره اقامت اتباع خارجه	۶۰۰۰۰۰	۲	۲۷
۴ مجریه	۲۰۰۰۰۰	۳	۲۸
۴ سچل احوال	۴۰۰۰۰۰	۴	۲۹
۴ متفرقه وزارت داخله	۵۰۰	۵	۳۰
وزارت امور خارجه			
عواید شانس لری	۸۰۰۰۰	۱	۳۱
۴ متفرقه	۱۰۰۰۰	۲	۳۲
وزارت پست و تلگراف			
عواید پست	۶۳۰۰۰۰۰۰	۱	۳۳
۴ تلگراف و تلگراف بی سیم	۱۱۵۰۰۰۰۰۰	۲	۳۴

شرح	پیشانی برای دوره دوره اول ۱۳۱۷ ریال	توضیحات
اجرت نظارت دولتی	۱۶۶۵۰۰۰۰	۱
عواید متفرقه	۱۰۰۰۰	۲
وزارت معارف		
عواید مدارس	۱۱۸۰۰۰۰۰	۱
۴ متفرقه	۱۰۰۰۰۰	۲
وزارت طرق		
عواید متفرقه	۲۵۰	۱
اداره کل تجارت		
عواید تبر	۶۰۰۰۰۰	۱
عواید متفرقه	۵۰۶۲۰۰۰	۲
عواید حاصله از اجرای قانون اوزان و مقادیر	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	۳
اداره کل صناعت و فلاحات		
عابدات مؤسسات و مدارس صنفی	۶۶۸۰۰۰۰	۱
عابدات متفرقه	۵۰۰	۲
تذکره		
عابدات تذکره	۱۸۰۰۰۰۰۰	۱
عوائد متفرقه و غیر متفرقه		
عواید متفرقه دولتی که در سایر مواد منظور نشده	۲۷۷۷۰۰۰۰	۱
جمع کل عوائد	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	

۱۰۳ و خرجاً در بودجه پیشانی و متغیرو عده است

باب دوم

مخارج

ردیف	شرح	توضیحات	پیش‌بینی برای بودجه دوره عمل ۱۳۱۲ ریال
۱	وزارت دیوار و دفتر مخصوص شاهنشاهی		۵۱۱۶۶۱۰
۲	مجلس شورای ملی		۱۷۶۵۱۰۰
۳	رہاست وزراء	مبلغ ۲۵۰۰۰ ریال منحصراً برای قیمت مخازن تلگرافی در داخله است	۱۴۱۵۰۰
۴	وزارت جنگ و تشکیلات امنیه		
۱	وزارت جنگ و تشکیلات امنیه	مبلغ ۱۰۶۵۰۰۰۰ ریال فقط محدود بتهیه و خرید اسلحه خارجی است معادل ۲۱۰۰۰ پهلوی	۱۸۲۷۲۹۱۸۰
۲	تشکیلات امنیه		
الف	اعتبار بودجه اختصاصی		۲۲۶۷۸۴۰۰
ب	اعتبار بودجه ۱۹۵۰ نفر اجرائیات عالیہ		۳۵۲۶۶۰۰
۵	وزارت داخله		
۱	وزارت داخله	مبلغ ۴۴۵۰۰۰۰ ریال منحصراً برای قیمت مخازن تلگرافی در داخله است	۶۲۴۵۰۰۰
۲	تشکیلات نظامیہ و مملکتی	مبلغ ۱۱۵۰۰۰۰ ریال منحصراً برای قیمت مخازن تلگرافی در داخله است	۲۲۴۴۱۱۲۰
۳	سجیہ کل	استفاده از مبلغ ۳۲۲۲۲۰۰ ریال فقط محدود بتهیه و خرید اسلحه خارجی است معادل ۲۴۸۲ پهلوی مبلغ ۱۰۰۰۰۰ ریال منحصراً برای قیمت مخازن تلگرافی در داخله است	۱۰۴۱۲۱۲۰
۴	احصائیه و سجل احوال	مبلغ ۳۷۵۰۰۰ ریال منحصراً برای قیمت مخازن تلگرافی در داخله است	۵۹۱۷۳۱۰
۵	نظام وظیفہ		۲۰۰۰۰۰۰
۶	ساختمان و تعمیر عجبها		۲۰۰۰۰۰۰
۷	اعتبار برای تکمیل ساختمان عمارت نظامیہ مرکزی وزارت عدلیہ		۱۰۰۰۰۰۰
۸	وزارت عدلیہ		
۱	وزارت عدلیہ	(۱) استفاده از مبلغ ۴۴۱۸۰۰ ریال فقط محدود بتهیه و خرید اسلحه خارجی است معادل ۱۶۲۴ پهلوی (۲) مبلغ ۴۲۵۰۰۰ ریال منحصراً برای قیمت مخازن تلگرافی در داخله است (۳) مبلغ ۹۰۰۰۰۰ ریال از محل صدی ۲۵ از امانت بیت اسناد و املاک است	۱۲۰۵۱۲۸۰
۲	بیت اسناد و املاک	مبلغ ۱۰۰۰۰۰ ریال منحصراً برای قیمت مخازن تلگرافی در داخله است مبلغ ۷۵۰۰۰۰۰ ریال از محل صدی ۲۵ از امانت بیت اسناد و املاک است	۸۹۹۷۹۶۰
۳	اعتبار تکمیل عمارت وزارت عدلیہ		۱۰۰۰۰۰۰
۴	بنای توقیف کاهها در مرکز		۲۰۰۰۰۰۰
۵	حق مأوودین صلح و نمابندگی پارکها (در حدود عابدات مربوطه نادیده خواهد شد)	جمعاً و خرجاً در بودجه منظور است	۱۰۰۰۰۰۰

ردیف	شرح	توضیحات	پیش‌بینی برای بودجه دوره عمل ۱۳۱۲ ریال
۷	وزارت امور خارجه		
۱	وزارت امور خارجه		۱۸۷۲۹۱۱۲۰
۲	کمیسیونهای سرحدی		۴۰۰۰۰۰۰
۸	وزارت پست و تلگراف		
۱	وزارت پست و تلگراف	استفاده از مبلغ ۳۹۵۲۲۰۰ ریال فقط محدود بتهیه و خرید اسلحه خارجی است معادل ۲۶۲۴۸ پهلوی	۲۵۸۹۴۰۲۴
۹	وزارت معارف		
۱	وزارت معارف	(۱) استفاده از مبلغ ۱۹۱۶۷۰۰ ریال فقط محدود بتهیه و خرید اسلحه خارجی است معادل ۱۲۷۲۸ پهلوی (۲) مبلغ ۲۲۵۰۰۰ ریال برای قیمت مخازن تلگرافی در داخله است	۲۶۳۴۵۰۱۵۰
۲	اعتبار مخارج مربوطه با اجرای قانون اعزام محصلین بخارجہ	الف - اعتبار مطابق قانون ۶۰۰۰۰۰۰۰ ب - برای تفاوت تمبر ۸۹۲۵۰۰۰۰	
۱۰	وزارت طرق		
۱	وزارت طرق	مبلغ ۱۹۰۰۰۰ ریال منحصراً برای قیمت مخازن تلگرافی در داخله است	۸۶۵۸۴۰
۱۱	ادارہ کل تجارت		
۱	ادارہ کل تجارت	مبلغ ۱۶۵۰۰۰ ریال منحصراً برای قیمت مخازن تلگرافی در داخله است	۲۲۳۸۹۱۰
۲	اعتبار اجرای قانون اوزان و مقادیر	جمعاً و خرجاً در بودجه پیش‌بینی شده است	۱۰۰۰۰۰۰۰
۱۲	ادارہ کل صناعت و فلاحت		
۱	ادارہ کل صناعت و فلاحت	(۱) استفاده از مبلغ ۲۰۱۲۴۰۲ ریال فقط محدود بتهیه و خرید اسلحه خارجی است معادل ۱۲۴۶۱-۶۸ پهلوی (۲) مبلغ ۵۶۵۰۰۰ ریال منحصراً برای قیمت مخازن تلگرافی در داخله است	۱۰۲۹۵۳۱۰
۱۳	وزارت مالیه		
۱	وزارت مالیه با اضمام کمرکات و محصولات مالیه و مخارج مربوطه با اجرای قانون انحصار تجارت		۲۸۲۹۸۱۲۰
۱	وزارت مالیه با اضمام کمرکات و محصولات مالیه و مخارج مربوطه با اجرای قانون انحصار تجارت		۲۸۲۹۸۱۲۰
۱	وزارت مالیه با اضمام کمرکات و محصولات مالیه و مخارج مربوطه با اجرای قانون انحصار تجارت		۲۸۲۹۸۱۲۰

توضیحات	ش - شرح		توضیحات	ش - شرح	
	دوره عمل ۱۳۱۲	دول		دوره عمل ۱۳۱۲	دول
		۱۱	۲۰۰۰۰۰	حقوق و مخارج مستخدمین خارجی مالیه و گمرکات و سایر مؤسسات تابعه وزارت مالیه	۲۰۰۰۰۰
		۱۲	۲۶۶۲۹۰۰	اعتبار خرید و ساختمان ابنیه گمرکی و دوائر تابعه وزارت مالیه و تجهیزات آنها و تأدیه اضافه مخارج ساختمان ۱۳۱۰	۲۶۶۲۹۰۰
		۱۳	۱۷۰۰۰۰۰	انحصار دولتی تریاک	۱۷۰۰۰۰۰
		۱۴	۲۰۰۰۰۰۰	انحصار دولتی دخانیات	۲۰۰۰۰۰۰
		۱۵	۱۶۰۰۰۰۰		۱ - ششماه اول ب - ششماه دوم
		۱۶	۲۸۰۰۰۰۰	اعتبار مخارج تحصیل عوائد تجارت قند و کبریت	۲۸۰۰۰۰۰
		۱۷	۳۰۰۰۰۰۰	اعتبار اداری ضرابخانه	۳۰۰۰۰۰۰
		۱۸		اعتبارات دولت	
		۱۹	۱۵۰۰۰۰۰	الف - مخارج مترقبه و غیر مترقبه ب - مخارج سری ج - انعام	۱۵۰۰۰۰۰
		۲۰	۲۰۰۰۰۰۰		۲۰۰۰۰۰۰
		۲۱	۱۰۰۰۰۰۰		۱۰۰۰۰۰۰
		۲۲		اعتبارات ثابتة عمومی	
		۲۳	۱۰۳۰۰۰۰۰	دیون خارجی دولت	۱۰۳۰۰۰۰۰
		۲۴	۵۲۱۲۸۶۰	اعتبار شهریه و مستعمریات و عوض بهره و مصارف بقاع متبرکه و باز خرید مستعمریات و رد قسط قرض دریافتی از بانک ملی برای باز خرید مستعمریات و فرع آن	۵۲۱۲۸۶۰
		۲۵	۲۹۰۰۰۰۰	اعتبار حقوق انتظار خدمت مستخدمین دولتی	۲۹۰۰۰۰۰
		۲۶	۱۷۲۲۰۰	منافع صندوق نقاد کسوری	۱۷۲۲۰۰
		۲۷	۱۱۵۰۰۰۰	مخارج نگاهداری و ساختمان مساعها و مخارج مربوطه به تقویم سحی روده	۱۱۵۰۰۰۰
		۲۸	۱۰۰۰۰۰۰	فرع و حق العمل بانکها و مخارج انتقال وجوه دولتی	۱۰۰۰۰۰۰
		۲۹	۳۰۰۰۰۰۰	هیئت تقویمیه مملکتی	۳۰۰۰۰۰۰
		۳۰	۱۸۰۰۰۰۰	سرمایه بانک ملی از محل سهام دولتی	۱۸۰۰۰۰۰
		۳۱	۱۰۰۰۰۰۰	سرمایه بانک فلاحتی از محل سهام دولتی	۱۰۰۰۰۰۰
		۳۲	۵۱۹۰۰۰	سهام شیرخورد شیرسرخ مشهد مقدس و تبریز از محل عایدات ذبابچ	۵۱۹۰۰۰
		۳۳		مخارج غیر ثابتة عمومی	
		۳۴	۱۰۰۰۰۰۰	اعتبار عمران و نخته قاپو کردن عشار و تبدیل املاک	۱۰۰۰۰۰۰
		۳۵	۱۸۰۰۰۰۰	الف - اعتبار عمران و نخته قاپو کردن عشار ۱۲۰۰۰۰۰ ب - اعتبار مصارف مربوطه بتبديل املاك و علاقه اشخاص با املاك دولتی	۱۸۰۰۰۰۰
		۳۶	۱۵۰۰۰۰۰	اعتبار دفع آفات از محصولات زراعتی	۱۵۰۰۰۰۰
		۳۷	۱۰۰۰۰۰۰	الف - دفع ماخ	۱۰۰۰۰۰۰
		۳۸	۵۰۰۰۰۰۰	ب - سن	۵۰۰۰۰۰۰
		۳۹	۲۰۰۰۰۰۰	اعتبار تکمیل ممیزی	۲۰۰۰۰۰۰
		۴۰	۱۰۰۰۰۰۰	دیون داخلی و تمهیدات دولت	۱۰۰۰۰۰۰
		۴۱	۵۰۰۰۰۰۰	سرمایه بانک ملی	۵۰۰۰۰۰۰
		۴۲	۲۰۰۰۰۰۰	اعتبار مربوط بکارهای نفت	۲۰۰۰۰۰۰
		۴۳	۲۰۰۰۰۰۰	تمهیدات ابنیه دولتی و خرید زمین یا بنا برای دولت	۲۰۰۰۰۰۰
		۴۴	۱۰۰۰۰۰۰	مخارج مربوطه بآبهای سرحدی	۱۰۰۰۰۰۰
		۴۵	۲۰۰۰۰۰۰	اعتبار برای خرید دو دستگاه قاپق جهت جلوگیری از قاچاق در بحر خزر	۲۰۰۰۰۰۰

توضیحات	پیش بینی برای بودجه	شرح	ردیف	شماره
	دوره عمل ۱۳۱۲			
	ریال			
	۲۰۰۰۰۰	اعتبار پذیرانهایی رسمی که ممکن است پیش بیاید	۱۰	۶۱
	۵۰۰۰۰۰	مخارج مربوطه باعزام مأمورین و کسبونها و تقسیم اراضی و تعویض املاک و اجرای قوانین راجع به تقسیم اراضی بین رعایا و سایر مخارج پیش بینی نشده مملکتی	۱۱	۶۲
	۵۰۰۰۰۰	حق الزحمه رؤسای محلی یعنی از نقاطیکه در امر وصول کمک میکنند	۱۲	۶۳
	۷۰۱۹۲۴	اعتبار برای مستمری ۱۳۱۲ و مستمریهای موقوفه آذابان هتس و ولایت	۱۳	۶۴
این اعتبار برای پرداخت اسعار خارجی معادل ۵۰۱۲۰۲۸ پهلوی است	۱۵۵۰۰۰	اعتبار برای تصفیه دعاری آذی کلاب	۱۴	۶۵
	۱۰۰۰۰۰	خرید مخزن برای حفظ قوه برق جهت مصرف وزارتخانهها	۱۵	۶۶
نظر اینکه این وجه در ماههای اول سال ۱۳۱۲ باید پرداخت گردد اگر وضع عایدات وصولی ماههای اول سال اقتضا نکند و زمان به محال است از محل مازاد موجودیهای ستوانی بودجهای سالهای گذشت این وجه را تأدیة نماید	۸۰۰۰۰۰۰	اعتبار جهت رد طلب صندوق تقاعد بابت سرمایه بانک ملی	۱۶	۶۷
جمعاً و خرجاً در بودجه پیش بینی شده است	۸۸۴۶۲۰	اعتبار مصارف مقدماتی تأسیس يك هوزه	۱۷	۶۸
» » » » »	۱۳۹۴۱۹	تأسیس پست صحنی در خوزستان جهت معالجه چشم	۱۸	۶۹
» » » » »	۱۱۲۹۱۸	خرید کتاب برای کتابخانه تبریز	۱۹	۷۰
در صورتیکه بابت عایدات مربوطه پیش از میزان متدرج در بودجه عایدات وصول شود معادل آن بر این اعتبار اضافه خواهد شد	۵۰۶۹۰۴۴۶۰	جمع کل مخارج		
		<u>خلاصه</u>		
		جمع عایدات پیش بینی شده	۵۰۶۹۱۲۲۲۷	ریال
		مخارج پیش بینی شده	۵۰۶۹۰۴۴۶۰	ریال
		تفاضل عایدات نسبت به مخارج	۷۷۶۷	ریال